

Pedagogisch beleid

Inhoudsopgave:

Pedagogisch beleid	1
1. Inleiding	4
2. Pedagogische Cirkel	6
3. Uitwerking van de pedagogische cirkel	7
3.1 Pedagogische opvoedingsdoelen	7
<i>De kern van de cirkel</i>	7
<i>Het kind staat centraal</i>	7
3.1.2 Houding: emoties serieus nemen	10
3.1.3 Houding: zorgen voor een veilige omgeving	11
3.2 Ik wil iets en ik kan het	13
3.2.1 Houding: het stimuleren zelfredzaamheid en zelfstandigheid	13
3.2.2 Houding: kwaliteiten en mogelijkheden benutten	14
3.2.3 Houding: ruimte bieden	19
3.2.4 Houding: uitdaging bieden	19
3.3 We doen het samen.....	20
3.3.1 Houding: eerlijk zijn	20
3.3.2 Houding: samenwerken	21
3.3.3 Houding: duidelijkheid bieden	22
3.4 Ik ben een lief en goed kind.....	23
3.4.1 Houding: individuele benadering	23
3.4.2 Houding: onbevooroordeeld zijn	24
3.4.3 Houding: normen en waarden bijbrengen	24
3.5 Ik heb een familie, een school en een buurt.	25
3.5.1 Houding: de buitenwereld binnenlaten	25
4. Praktische zaken	27
4.1 Algemeen	27
4.2 Opbouw en werkwijze stamgroepen kinderdagverblijf.	29
Opvang.....	33
4.3 Opbouw en werkwijze basisgroepen buitenschoolse opvang.....	34

Combinatiegroepen opvang/buitenschoolse opvang.....	36
4.4 Omgaan met bijzonderheden in de ontwikkeling	37
4.5 Wenperiode	40
4.6 Leerlingen en stagiaires/ beroepskrachten in opleiding in de opvang	42
4.7 Vrijwilligers	43
4.8 Vierogenprincipe.....	43
4.9 Voertaal	44
4.10 Werkwijze Peuterspeelgroepen & Visie op VE	44

1. Inleiding

De kinderopvang werd lange tijd voornamelijk gezien als middel om het buitenshuis werken van ouders te bevorderen. In de huidige tijd betekent het meer, het volgen van en aansluiten bij de ontwikkeling van ieder individueel kind maakt dat de kinderopvang een plek is waar kinderen zich optimaal kunnen vormen.

Er is meer aandacht voor het welbevinden van kinderen, de samenwerking met ouders wordt gezien als een essentieel onderdeel. Er zijn specifieke pedagogische kaders gecreëerd voor kinderen van 0-4 en 4-13. Er is uitgebreid aandacht voor voorschoolse educatie en de doorgaande ontwikkeling van kinderen.

Er wordt verantwoorde kinderopvang geboden: Het in een veilige en gezonde omgeving bieden van emotionele veiligheid aan kinderen, het bevorderen van de persoonlijke en sociale competentie van kinderen en de socialisatie van kinderen door overdracht van algemeen aanvaarde waarden en normen.

Nader uitgewerkt betekent bovenstaande dat er:

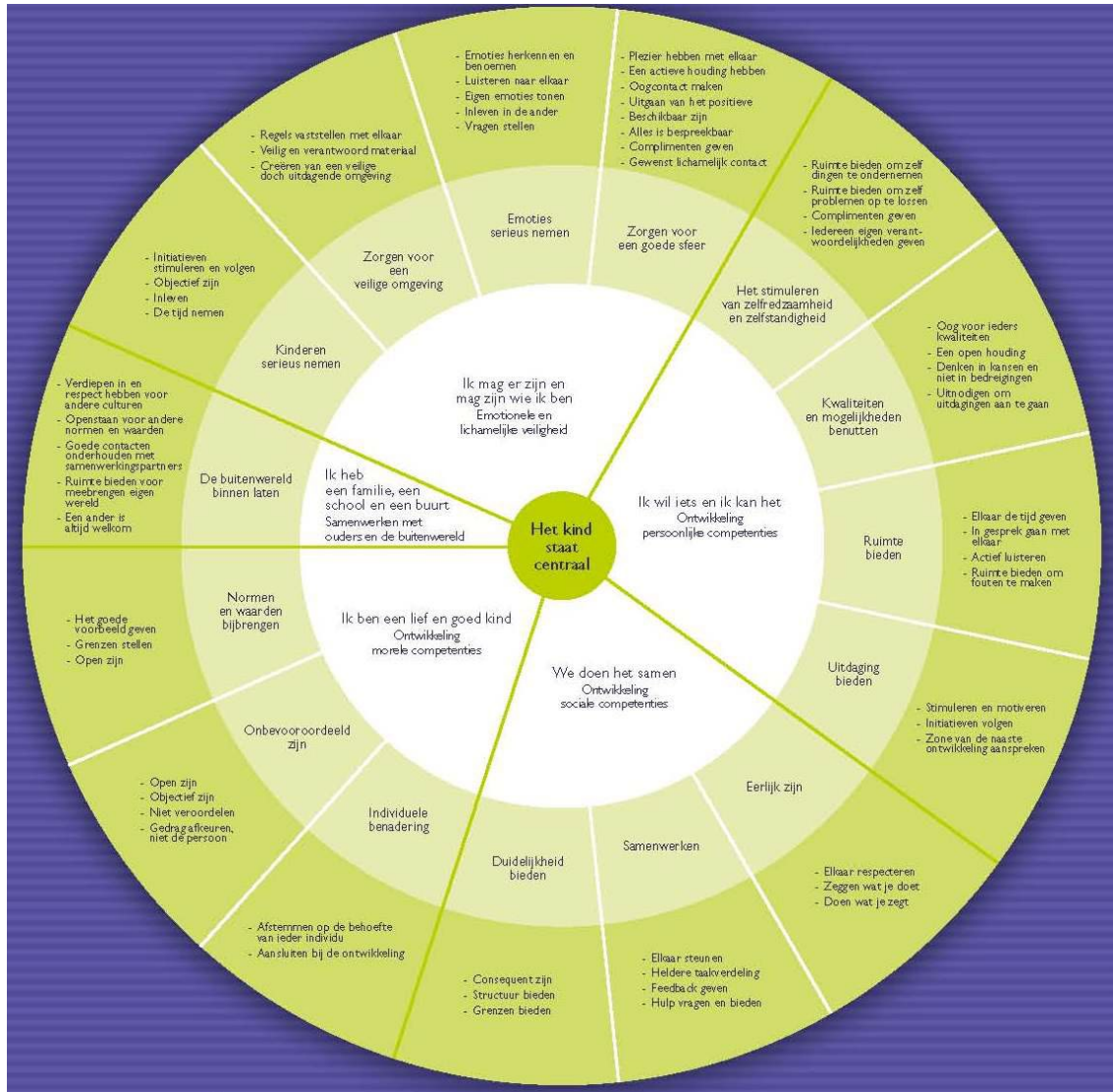
- a) Op een sensitieve en responsieve manier met kinderen wordt omgegaan. Respect voor de autonomie van kinderen wordt getoond en grenzen worden gesteld aan en structuur wordt geboden voor het gedrag van kinderen, zodat kinderen zich emotioneel veilig en geborgen (kunnen) voelen;
- b) Kinderen worden spelenderwijs uitgedaagd in de ontwikkeling van hun motorische cognitieve, taal en creatieve vaardigheden, om ze in staat te stellen steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving;
- c) Kinderen worden begeleid in hun interacties, waarbij ze spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden worden bijgebracht, om kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden;
- d) Kinderen worden gestimuleerd om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving met het oog op een respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in de maatschappij.

De pedagogische en wettelijke kaders die hierboven genoemd staan, zijn een inspiratiebron geweest voor het pedagogisch beleidsplan dat nu voor u ligt. Pedagogiek is iets dat constant in ontwikkeling is en waarbij ontwikkelingen in de maatschappij nieuwe inzichten met zich meebrengen. Om deze reden is dit beleid een document wat

regelmatig wordt herzien. Bewust is er gekozen voor krachtig beleid dat goed uitvoerbaar is in de praktijk. De basis van dit beleid is de pedagogische cirkel. De uitwerking die hierbij hoort, legt uit op welke wijze deze cirkel in de praktijk inzetbaar is. Daarnaast zijn er per locatie pedagogisch werkplannen waar de onderwerpen in gespecificeerd worden.

Dit beleidsplan biedt de kaders die aangeven waar Yes! Kinderopvang voor staat, wat we kinderen bieden en wat ouders van ons kunnen verwachten op het gebied van pedagogiek. In de zomer van 2021 zullen wij gaan werken met Kwaliteitskaarten. Deze zijn ontwikkeld om het werk voor pedagogisch medewerkers meer te structureren waardoor het werk soepeler en overzichtelijker zal gaan verlopen. De kaarten zijn gebaseerd op dit beleid en zullen de kwaliteit van onze opvang ten goede komen.

2. Pedagogische Cirkel

3. Uitwerking van de pedagogische cirkel

3.1 Pedagogische opvoedingsdoelen

In de Wet Kinderopvang wordt aangegeven wat de overheid verstaat onder kwaliteit in de kinderopvang: *verantwoorde kinderopvang is kinderopvang die bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige omgeving.*

Voor de pedagogische onderbouwing van de Wet Kinderopvang en de bijbehorende toelichting, is gekozen voor de vier opvoedingsdoelen:

1. Zorgen voor een gevoel van *emotionele veiligheid*.
2. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van *persoonlijke competenties*.
3. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van *sociale competenties*.
4. De kans bieden om zich waarden en normen, de cultuur van de samenleving, eigen te maken, *socialisatie*.

Deze opvoedingsdoelen gelden voor alle kinderen in de leeftijd van 0 tot en met 12 jaar. Echter kan de uitwerking van deze doelen per ontwikkelingsfase verschillend zijn.

In de pedagogische cirkel van Yes! zijn deze 4 opvoedingsdoelen verwerkt en hebben wij er een 5e doel aan toegevoegd. Hieronder volgt een uitwerking van die 5 uitgangspunten, houdingen en het bijbehorende gedrag zoals dit beschreven staat in de pedagogische cirkel. Overal waar 'zij' staat kan ook 'hij' gelezen worden en omgekeerd.

De kern van de cirkel

Het kind staat centraal.

Hierbij horen de volgende pedagogische basisdoelen:

- **Ik mag er zijn en mag zijn wie ik ben;** *Emotionele en lichamelijke veiligheid en geborgenheid*
- **Ik wil iets en ik kan het;** Gelegenheid tot het *ontwikkelen van persoonlijke competenties*: emotionele, motorische, cognitieve, zintuiglijke, communicatieve en creatieve competenties
- **We doen het samen;** Gelegenheid tot het ontwikkelen *van sociale competenties*.

- **Ik ben een lief en goed kind;** creëren van *autonomie* en een gevoel van zekerheid stimuleren
- **Kans om waarden en normen eigen te maken** (*morele competenties*)
- **Ik heb een familie, een school en een buurt Samenwerken met de buitenwereld.** Socialisatie

Bij Yes! Kinderopvang wordt er gewerkt met diverse programma's die de ontwikkeling stimuleren. Als basis gebruiken we Ontwikkelingsgericht Werken (OGW) zodat we bij de behoefte en ontwikkeling van het kind kunnen aansluiten. We gebruiken een aantal methodes als middel om de doelen binnen OGW beter in kaart te brengen en te kunnen registreren; Uk en Puk (VVE methode), Benny's Playground (Aanbod Engelse taal) en Piramide (VVE- methode). Meer informatie over deze programma's en op welke locaties deze programma's te vinden zijn is te vinden op onze website en op de locaties zelf.

Voor Yes! zijn de hiervoor genoemde basisdoelen onlosmakelijk verbonden met een tweetal kernwaarden. De kernwaarden die binnen Yes! centraal staan zijn:

- *sensitief responsief*
- *autonomie*

Deze kernwaarden komen iedere dag terug in de praktijk en zijn de basis geweest bij de ontwikkeling van de houdingen en het bijbehorende gedrag. De begrippen staan voor hoe er bij Yes! gewerkt wordt: *met een sensitief- responsieve houding en met respect voor de autonomie van kinderen*. Bij het bepalen van houdingen die aansluiten op de pedagogische basisdoelen, is er constant gekeken naar de aansluiting vanuit sensitief responsief werken en/of het bevorderen van autonomie van kinderen. Onderstaand worden beide begrippen nader toegelicht.

Sensitief responsief staat voor de mate waarin pedagogisch medewerkers hun gedrag afstemmen op het gedrag van het kind. In het begrip zijn twee elementen verwerkt:

- *Sensitiviteit*: gevoelig zijn voor en het oppikken van de signalen die een kind geeft
- *Responsiviteit*: het afstemmen van eigen handelen op de signalen en de mogelijkheden van het kind

Een sensitief- responsieve pedagogisch medewerker is iemand die de signalen van het kind opvangt, juist interpreteert en er vervolgens effectief op reageert. De sensitief- responsieve houding veroorzaakt bij het kind een gevoel van vertrouwen, toegankelijkheid en bereikbaarheid.

Bij autonomie draait het om het recht van een mens om zelf te bepalen wat er met hem gaat gebeuren. Ook wel, het recht om eigen keuzes te maken. Een voorwaarde hierbij is het erkennen dat persoonlijke mogelijkheden begrensd zijn en dat de omgeving grenzen biedt. Wie binnen deze grenzen zijn eigen leven kan vormgeven, is autonoom.

Behoeftte aan autonomie begint al van jongs af aan. Een baby die zich probeert om te draaien, de eerste stapjes. Bij oudere kinderen het 'zelf willen doen' of 'nee' gaan zeggen. Hoe ouder een kind wordt hoe meer vrijheid het zal verwerven. Dit beantwoordt aan de behoefte van ieder mens om niet van anderen afhankelijk te zijn. De pedagogisch medewerker sluit zoveel mogelijk aan en biedt steun en begeleiding in het proces naar zelfstandigheid. 3.1 Ik mag er zijn en mag zijn wie ik ben
Emotionele en lichamelijke veiligheid en gebondenheid

3.1.1 Houding: zorgen voor een goede sfeer

Sfeer is een gevoel. Niet iets dat tastbaar te maken is. Een ruimte, omgeving of groep mensen brengt een bepaalde sfeer met zich mee. Om ervoor te zorgen dat een kind zich emotioneel veilig en gebonden voelt, is een goede sfeer belangrijk. Een sfeer waarin een kind zich optimaal kan ontplooien en zich zeker en vertrouwd voelt. Een goede sfeer bereiken wij door persoonlijke aandacht en plezier te hebben met elkaar. Kinderen die positief benaderd worden ervaren het als veilig om zichzelf te uiten.

Persoonlijke aandacht uit zich ook in het zoeken van (oog)contact. Het contact vindt plaats tijdens een gesprek, maar ook als kinderen aan het spelen zijn. Voor kinderen is het moment van oogcontact een bevestiging van 'gezien worden'. Een kind ziet en voelt dat er oprecht interesse in hem is. Het laat zien dat de pedagogisch medewerker beschikbaar is. We houden het contact met de kinderen, als we de groep af gaan, laten we dit ook weten aan de kinderen.

Een open en actieve houding laat zien dat een pedagogisch medewerker oprechte interesse heeft. De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat ze de tijd neemt voor een kind, luistert om te begrijpen en kijkt naar een kind om zo te bepalen waar de behoeftes liggen. Dit is een sensitief- responsieve houding.

Praktijk:

Safa (5 maanden) ligt in de box en begint te mopperen. Ze is huilerig en heeft het even niet naar haar zin. Pedagogisch medewerker Susanna kijkt op de klok. Tijd voor Safa's fles is het nog niet en een vieze luier is ook niet de oorzaak van haar ongemak. De rest van de dag is Safa heel vrolijk geweest. Susanna gaat bij Safa kijken en observeert haar gedrag een moment. Dan ziet ze dat Safa zich probeert om te draaien en dat dit nog niet echt wil lukken. Susanna besluit dat Safa het nog even zelf mag proberen en houdt haar van een afstandje in de gaten. Na een minuut of 2 gaat Susanna naar Safa toe en helpt haar een handje.

3.1.2 Houding: emoties serieus nemen

Bij het ruimte bieden aan emoties gaat het niet alleen om het troosten van verdriet maar ook bijvoorbeeld het toelaten van boosheid. Iedere vorm van emotie mag er zijn en de pedagogisch medewerker is er om het kind te begeleiden in het op een goede manier uiten van die emoties. We leren de kinderen omgaan met emoties en ze gedoseerd te uiten. Kinderen vinden het vaak heel moeilijk om hun emoties te benoemen. We zullen daarbij helpen om er woorden aan te geven.

Praktijk:

Huub (3) is boos. Hij heeft een te moeilijke puzzel gepakt en krijgt hem niet gemaakt. In zijn frustratie gooit hij de puzzel op de grond. Pedagogisch medewerker Anja: "Ik snap best dat je er boos van wordt dat de puzzel niet lukt. Op de grond gooien is geen goede oplossing want dan gaat de puzzel stuk. Zullen we de puzzel samen proberen?" Op deze manier maakt Anja aan Huub duidelijk dat boos worden mag maar dat Huub dit voortaan op een andere manier kan uiten.

Om kinderen te leren omgaan met emoties is het belangrijk dat pedagogisch medewerkers hun eigen emoties durven te tonen. Het kind ziet dan dat een pedagogisch medewerker bijvoorbeeld boos of verdrietig is en leert zo dat het normaal is om emoties te hebben, we leggen daarbij uit waarom de emotie er is, zo krijgen kinderen inzicht in hoe een ander emoties ervaart en ermee omgaat en leert het zelf ook hier handen en voeten aan te geven.

3.1.3 Houding: zorgen voor een veilige omgeving

Om bij (jonge) kinderen een gevoel van veiligheid te creëren, is het van belang om voor veiligheid te zorgen. Bij de inrichting van de speelruimte en het omgaan met potentieel gevaarlijke voorwerpen moet er alert gereageerd worden met het veiligheidsaspect om zo onaangename gebeurtenissen te voorkomen.

Dit betekent natuurlijk niet dat de omgeving volledig veilig gemaakt moet/kan worden. Het is van belang dat kinderen leren omgaan met gevaar. Kinderen kunnen prima leren omgaan met bijvoorbeeld een trap, een hoog klimrek, breekbaar servies of elektrische apparaten, zolang je ze maar op hun eigen niveau benaderd. Op deze manier ontwikkelt een kind niet alleen basisvaardigheden, maar voelt een kind zich ook serieus genomen. Ze krijgen verantwoordelijkheid in het omgaan met risico's, passend bij hun leeftijd.

Om een veilige ruimte te creëren zullen er ook duidelijke regels en afspraken moeten zijn over wat wel en niet mag en wat wel en niet als gevaarlijk wordt gezien. Deze regels moeten voor de kinderen duidelijk zijn, zo dat er een veilige en uitdagende ruimte overblijft.

Praktijk:

In de verticale groep lopen en kruipen alle leeftijden door elkaar heen. Om voor alle leeftijdsgroepen een prettige, veilige ruimte te creëren is er een (grond)box. Hier kunnen de jongere kinderen ongestoord hun gang gaan zonder dat ze omver gelopen worden door de grotere kinderen. Op hun beurt kunnen de grotere kinderen hun spel spelen zonder dat zij rekening moeten houden met kleine kruipers.

3.1.4 Houding: kinderen serieus nemen

Kinderen groeien als ze zich serieus genomen voelen. Ze krijgen hierdoor meer zelfvertrouwen en hun eigenwaarde ontwikkelt zich positief. Belangrijk hierbij is dat de initiatieven van kinderen opgemerkt worden. Dit betekent dat het kind gezien en erkend wordt. Een kind dat tijdens het zingen van een liedje heel hard tot 10 gaat tellen, kan gecorrigeerd worden door te zeggen: "Nee, dat doen we nu niet." Een benadering waarbij zijn initiatief erkend wordt zou zijn: "Wat knap dat jij al tot 10 kan tellen. Zullen we nu eerst het liedje even zingen, dan tellen we daarna met zijn allen tot 10." Op deze manier wordt het kind wat aan het tellen is serieus genomen, maar wordt er niet voorbij gegaan aan de behoefte van de groep.

Objectief zijn in onze bevindingen is belangrijk, we vullen niet in, maar vragen wat er gebeurd is of wat er nodig is. Er wordt niet uitgegaan van 'dat ene kind dat altijd iets ondeugends doet.', we bekijken iedere situatie als een nieuwe situatie met kansen en mogelijkheden. Luisteren vergt tijd, die nemen we of we plannen tijd in, in de nabije toekomst. Zo dat het kind gehoord wordt en zich serieus genomen voelt.

Praktijk:

Ivo (8) heeft ruzie gemaakt met Sharif (7). Sharif was aan het tekenen en Ivo wilde graag met Sharif spelen. Toen Sharif aangaf dat hij liever zijn tekening afmaakte heeft Ivo een zwarte stift gepakt en op de tekening van Sharif gekrast. Pedagogisch medewerker Yvon is net een overdracht aan het doen met een ouder. Sharif komt naar haar toe om zijn verhaal te doen. Yvon geeft aan: "Ik wil graag naar je luisteren Sharif want ik snap dat je dat niet leuk vond. Nu moet ik eerst even dit gesprek afmaken, wil jij heel even wachten dan kom ik er zo aan."

Een belangrijk aspect dat ervoor zorgt dat kinderen zich serieus genomen voelen is *kinderparticipatie*. Met name voor de doelgroep van 4 tot 12 jaar is dit essentieel. Kinderparticipatie betekent dat kinderen mee mogen denken over zaken die ze direct aangaan: het programma, de inrichting, de groepsregels. Een zeer belangrijk onderdeel van kinderpaticipatie is het overleg van kinderen onderling en het overleg met de pedagogisch medewerker, waarbij de uitkomst is dat de wensen van een ieder op elkaar afgestemd worden. Het gaat erom dat kinderen recht hebben op een dialoog, recht hebben om een gelijkwaardige partner te zijn in een gesprek. Kinderen leren door kinderpaticipatie een eigen mening te vormen, argumenten te geven en omgaan met de mening van anderen. Ook kan het bijdragen aan de zelfstandigheid en het zelfvertrouwen van een kind. Een kind leert bovendien wat democratisch handelen inhoudt. Een belangrijke competentie om te kunnen functioneren in de maatschappij en om een positief zelfbeeld te vormen.

3.2 Ik wil iets en ik kan het

Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties

3.2.1 Houding: het stimuleren zelfredzaamheid en zelfstandigheid.

Zelfredzaamheid gaat om het zelfstandig kunnen uitvoeren van dagelijkse taken. Bij kleine kinderen kun je denken aan het aan- en uitdoen van kleding, het drinken uit een beker of zelfstandig naar de wc gaan. Bij de oudere kinderen kun je denken aan het meehelpen bij het maken van de groepsregels, het dekken van de tafel voor eetmomenten of het verzinnen van activiteiten. Binnen de kinderopvang stimuleren wij deze zelfstandigheid. Kinderen worden in een groep steeds gestimuleerd om zelfstandig te handelen. Zo zien ze bijvoorbeeld dat hun oudere vriendjes al zelf naar de wc gaan. Daarnaast is er bewuste aandacht vanuit de pedagogisch medewerkers om de zelfredzaamheid te bevorderen. Zelfstandig zijn komt tot uiting in het maken van eigen

keuzes of door het zelf oplossen van problemen. Hierbij heeft de pedagogisch medewerker de taak om kinderen bewust te maken van het feit dat zij zelf keuzes mogen maken en ze het vertrouwen te geven om het te doen.

Een pedagogisch medewerker vraagt altijd eerst of een kind het al zelf kan of dat ze hulp nodig hebben. Op deze manier kunnen ze zelf bepalen of hulp nodig is. Door zelf te zoeken, te ontdekken en tot een oplossing te komen is zeker dat een kind begrepen heeft waarover het gaat. Uiteraard kan het bij sommige kinderen nodig zijn ze wel een stukje op weg te helpen. Zo zullen we samen op zoek naar een oplossing. Een kind moet aangemoedigd en gestimuleerd worden om het uiteindelijke doel te bereiken. Het is belangrijk om een omgeving te creëren waarin het voor ieder kind mogelijk is op zijn manier zelfstandig of zelfredzaam te zijn.

Praktijk:

Pedagogisch medewerker Thea zit aan tafel met de peuters. Ze gaan rijstwafels eten. Thea heeft voor zich op tafel smeerworst en smeerkaas staan. De kinderen mogen zelf aangeven wat zij op hun rijstwafel willen. Aangekomen bij Sheila (2) krijgt Thea geen antwoord. Sheila is verlegen. Thea probeert het anders. Ze zet de producten voor Sheila op tafel en zegt haar: "Je mag aanwijzen wat je op je rijstwafel wil." Dat lukt, Sheila wijst naar de smeerkaas. "Dat heb jij goed laten zien Sheila. Jij wilt smeerkaas op de rijstwafel. Het komt eraan!"

Complimenteer een kind als hij een probleem heeft opgelost of een doel heeft behaald. Complimenten laten een kind groeien. Ze voelen zich zekerder en doordat ze bevestiging krijgen.

3.2.2 Houding: kwaliteiten en mogelijkheden benutten

Om ervoor te zorgen dat ieder kind gaat vertrouwen op het eigen kunnen is het belangrijk om de kwaliteiten en mogelijkheden van het kind te benutten. Door activiteiten aan te bieden die inspelen op de kwaliteiten van een kind kan het zelfvertrouwen vergroot worden. Het kind doet iets waar hij goed in is. Dit verhoogt de motivatie om meer te leren en maakt dat een kind meer openstaat om een stapje verder te gaan.

Het is het belangrijk dat de pedagogisch medewerker een open houding heeft. De pedagogisch medewerker, zorgt voor oogcontact op de juiste hoogte en is bereikbaar voor de kinderen als ze haar nodig hebben. Hierbij kijken we naar de kansen en mogelijkheden van een kind en sluiten we aan bij het niveau van het individuele kind.

Als de pedagogisch medewerker weet waar een kind in zijn/haar ontwikkeling zit is het mogelijk het kind een stap verder te laten zetten. Deze stap verder is te omschrijven als de zone van de naaste ontwikkeling. Een kind kan deze stap verder alleen zetten met hulp van buitenaf.

In onderstaand voorbeeld zijn de kinderen bezig met iets waar hun interesse ligt. De pedagogisch medewerker sluit hierbij aan. Ze daagt ze uit waardoor de kinderen gestimuleerd worden zelf actie te ondernemen.

Praktijk:

Pedagogisch medewerker Darceline ziet dat Daan (8) en Soraya (9) achter de computer zitten en een vlog bekijken. Ze gaat erbij staan en vraagt wat ze precies kijken. De kinderen leggen haar uit welke vlogger het is en wat ze precies doet. Darceline vraagt wat ze zo leuk vinden aan de vlogs. Er ontstaat een gesprek over vlogs en wat el en niet leuk is in een vlog. Darceline vraagt of ze zelf wel een vlog gemaakt hebben. Als Daan en Soraya zeggen dat ze dit niet gedaan hebben zegt Darceline dat ze dat wel eens kunnen proberen. Daan en Soraya zijn direct anehtousiast. Darceline geeft ze de opdracht om eerst een plan te gaan maken voor hoe ze de vlog willen maken en wat ze nodig hebben. De kinderen gaan enthousiast aan de slag..

Er wordt gebruik gemaakt van de methode Opbrengst Gericht Werken (OGW). OGW is het bewust, systematisch en cyclisch werken aan het verbeteren van resultaten zoals leerprestaties, maar ook sociaal-emotionele resultaten. We werken op basis van de SLO- doelen, sluiten aan bij het kind en registreren in onze kindvolgsystemen de groei van het kind. Deze manier van werken stimuleert het planmatig en doelmatig werken aan de hand van observatiegegevens en het evalueren van het eigen handelen en aanpak van pedagogisch medewerkers. Daarmee wordt de kwaliteit in het pedagogisch en ontwikkelingsgerichte handelen binnen de kinderopvang verhoogd.

OGW hanteert ontwikkelingsdoelen voor kinderen waar naartoe gewerkt wordt in de periode dat ze op de peuterspeelgroep of het dagverblijf zijn. Deze doelen zijn gericht op: taal, reken en sociaal emotionele ontwikkeling en moeten gedurende het jaar allemaal aan bod komen. Pedagogisch medewerkers splitsten deze doelen uit en zorgen ervoor dat er gewerkt wordt aan deze doelen volgens een planning. Hieraan koppelen ze ook de ervaringsdoelen op het gebied van motoriek. OGW is iets wat verweven is met het hele dagritme en waarbij de pedagogisch medewerkers zich continu bewust zijn van de kansrijke momenten op een dag.

Voorbeelden van de activiteiten die we aan zouden kunnen bieden rondom de ontwikkelingsgebieden”

- Taal: liedjes zingen, praten over wat kinderen gedaan hebben, rijmpjes en versjes over de dagen van de week en het benoemen van namen en kleuren, (interactief) voorlezen.
- Rekenen: hierbij gaat het om begrippen als boven, onder, op en naast. Bij zowel motorische als creatieve vaardigheden hebben we aandacht voor dit soort begrippen. Een knutselactiviteit met knippen en plakken, kan bijvoorbeeld gaan over groot en klein waarbij kinderen d.m.v. het knutselen de begrippen van groot naar klein neerleggen en opplakken kunnen oefenen.
- Sociaal-emotioneel: iedere dag gebeuren en dingen in de interacties tussen kinderen, we spelen hierop in en helpen de kinderen zoeken naar een oplossing als dat nodig is. Daarnaast zorgen onze medewerkers dat zij het goede voorbeeld geven, kinderen kopiëren veel en een goed voorbeeld hierin is de basis.
- Motoriek: buiten spelen, klimmen en klauteren, parcoursjes die we aanbieden, maar ook in knutselactiviteiten wordt er op motorische ontwikkeling ervaring opgedaan (knippen, kleuren etc.)

Binnen Yes! zijn er twee VVE programma's waar mee gewerkt wordt. Op het grootste gedeelte van onze peuterspeelgroepen en onze opvang locaties gebruiken we het programma Uk & Puk als middel. De pop Puk zetten we op gezette tijden in, Puk is een pop die alledaagse avonturen beleeft waar de kinderen zich in herkennen. Peuters vinden in Puk een vriendje. Een thema duurt vier tot zes weken (deze bedenken we zelf of halen we uit een van de methodes, zo mogelijk sluiten we aan bij de thema's van de scholen waar we mee samen werken, om de doorgaande leerlijn te bevorderen). Mede door onderdelen van Uk & Puk in te zetten grijpen we kansen en creëren we leerervaringen voor kinderen. Er wordt een thematische speelleeromgeving ingericht waarbij pedagogisch medewerkers een beredeneerd aanbod plannen op basis van de behoefte van de kinderen op hun groep.

Op de locaties waar we alleen kinderen met een VVE-indicatie hebben, gebruiken we de Piramidemethode van Cito als middel om OGW-doelen te behalen. Dit programma stimuleert de kinderen in hun ontwikkeling; het accent ligt op taalontwikkeling. Tevens zorgen we zo dat we aansluiting met school creëren voor het kind. Piramide gaat dan door tot en met groep 2 van de basisschool. Het Piramideprogramma gaat uit van vaste thema's die jaarlijks terugkomen, hierbij sluiten wij zoveel mogelijk aan bij school. We bieden een beredeneerd aanbod aan op basis van de behoefte van de kinderen op hun groep, om zo de doelen te behalen die we voor een periode gesteld hebben.

Om goed te kunnen werken met OGW en de VVE programma's is elke locatie voorzien van de bijbehorende materialen (zoals de Puk pop, themamappen, prentenboeken en dagritme kaarten) en vind de opvang plaats in een passende ruimte waar er de mogelijkheid is om een uitdagende speelleeromgeving te creëren. Hierbij dragen de pedagogisch medewerkers zorg voor het gebruiken van minimaal drie hoeken in de ruimte waarbij het thema van het moment direct duidelijk is, als men de ruimte binnenstapt.

Ouderbetrokkenheid speelt in het aanbod voor VVE een grote rol. Als ouders thuis extra met hun kind bezig zijn, in aansluiting op wat het kind op (voor)school doet, heeft dit een positief effect op de leerresultaten. De rol van de ouder is onmisbaar voor de resultaten voor de opvang. Er is sprake van ouderbetrokkenheid als uit het gedrag van ouders blijkt dat zij zich gedeeld verantwoordelijk voelen voor de ontwikkeling en educatie van hun kind. Op de groepen worden ouders betrokken bij de thema's door de gedegen overdrachten die zij krijgen van de pedagogisch medewerkers. Hierin wordt verteld wat het thema is en wat de activiteiten zijn die gedaan worden. Daarnaast kunnen ouders op de groep altijd het thema terugvinden inclusief de themawoorden en eventueel liedjes of andere activiteiten.

Om te garanderen dat er aanbod is wat aansluit bij alle kinderen, is het noodzakelijk om de ontwikkeling van kinderen te volgen. We gebruiken het kindvolgsysteem Kijk! (en op sommige locaties Konnect wat aansluit bij de doorgaande leerlijn van school). Kijk! en Konnect zijn kindvolgsystemen waarmee pedagogisch medewerkers de ontwikkeling van kinderen van 0 tot en met 4 jaar in kaart kunnen brengen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van voortdurende observaties die 1 of twee keer per jaar verwerkt worden in een registratie per kind. Er zijn in totaal 11 ontwikkelingslijnen in te vullen die samen een compleet beeld geven van de ontwikkeling van het kind. Daarnaast wordt er gekeken naar de basiskenmerken van het kind. Zit het kind 'lekker in zijn vel.' Op het moment dat geconstateerd wordt dat dit niet het geval is worden deze basiskenmerken een doel op zich. Als het bij de basiskenmerken niet goed zit dan wordt er nog niets gezegd over de ontwikkeling van het kind. Dit omdat een kind zich niet optimaal kan ontwikkelen als belemmerd worden, waardoor nieuwsgierigheid en zelfvertrouwen niet voldoende tot zijn recht kan komen.

Daarnaast speelt de betrokkenheid een grote rol binnen Kijk!/Konnect. Zonder betrokkenheid geen ontwikkeling. Pas als een kind echt betrokken is bij een activiteit zullen ze laten zien waar ze toe in staat zijn en valt er iets te zeggen over het ontwikkelingsniveau van het kind. Wij richten onze observaties vooral op hoe de betrokkenheid is, waarna we kijken per doel hoe het gaat.

Op het moment dat Kijk!/Konnnect is ingevuld voor een kind ontstaat er een beeld waar dit kind zich bevindt in de ontwikkeling. Hierdoor is de pedagogisch medewerker beter in staat haar handelen aan te passen aan de behoeftes van het kind en kunnen we na een periode een inschatting maken over de groei van het kind; daarnaast zorgt een overzicht van de groep dat we een groepsplan kunnen maken.

We werken binnen de opvang met mentoren. Deze zijn het aanspreekpunt voor ouder en kind en is degene die het kind net iets meer in de gaten houdt, zodat er een goede registratie plaats vindt in KIJK!, ook dit neemt een mentor op zich. De ontwikkeling van het kind wordt met ouders besproken tijdens de overdrachten. Deze zijn inhoudelijk gericht op de ontwikkeling van het kind en leveren de ouders informatie over waar het kind staat in zijn of haar ontwikkeling. Indien een ouder behoefte heeft aan een uitgebreider gesprek wordt hier tijd voor gemaakt. Het KIJK-rapport kan digitaal verzonden worden naar ouders, als zij dat willen en hier toestemming voor geven. Bij een overdracht naar school, is het ook mogelijk in overleg om het rapport digitaal te versturen.

Bij de BSO ligt binnen Yes! met name de nadruk op het stimuleren van de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen. De BSO is een plek waar kinderen 'vrije tijd' kunnen ervaren. Dit maakt de BSO bij uitstek een plek waar gewerkt kan worden aan doelen die aansluiten bij de sociaal emotionele ontwikkeling.

Het leerproces van kinderen is iets wat bij voorkeur zo vloeiend mogelijk moet verlopen. We sluiten zoveel als mogelijk aan bij de leerlijnen van de scholen waar we mee samen werken, zodat de overgang naar school, voor alle partijen makkelijker en herkenningvol verlopen.

Daarnaast betekent het aansluiten bij de doorlopende leerlijn voor Yes! dat er zorg wordt gedragen voor een degelijke overdracht naar het basisonderwijs en naar de buitenschoolse opvang. Binnen alle gemeentes waar Yes! werkzaam is wordt gewerkt met het overdrachtsdocument. In dit document wordt de ontwikkeling van het kind in beeld gebracht als zij 3 jaar en 9 maanden zijn. Dit document wordt (met vooraf schriftelijke toestemming van ouders) opgestuurd naar school.

Indien het kind naast de overgang naar school ook de overgang maakt naar de BSO van Yes! nemen de pedagogisch medewerkers van de opvang contact op met de pedagogisch medewerkers van de BSO om zorg te dragen voor een overdracht. Hiervoor wordt direct toestemming gevraagd aan ouders op het moment dat zij tekenen voor de toestemming

van overdracht naar school. Het blijft voor de BSO-medewerker ook te allen tijde mogelijk informatie op te vragen bij de opvang.

3.2.3 Houding: ruimte bieden

Kinderen schakelen minder snel dan volwassenen. Zij hebben de tijd nodig om een vraag te beantwoorden of om te gaan handelen. Die tijd moeten ze krijgen. Door alle gevoelens te respecteren en kinderen hun gevoelens te laten uiten, dragen pedagogisch medewerkers bij aan het emotionele welzijn van kinderen. Als een kind pijn heeft, in de war is of verdrietig is, is het van belang dat de pedagogisch medewerker naar hem luistert, zijn gevoelens laat uiten en samen bekijkt of er een oplossing is. Het is belangrijk om samen met het kind in gesprek te gaan

Praktijk:

Yahrell (8) komt de BSO binnen, gooit zijn tas op de grond en ploft in de bank. Hij wil niets drinken en blijft maar in het hoekje van de bank zitten. Pedagogisch medewerker Irma gaat naast hem zitten, "Ik heb het idee dat je boos bent, Yahrell. Is dat zo?" Yahrell knikt ja en bromt wat. "Wil je me vertellen waarom je boos bent?" vraagt Irma. Yahrell schudt van nee. "Dat is oké. Dan mag je hier lekker even blijven zitten tot je niet meer boos bent of tot je er met me over wil praten. Je kunt altijd naar me toe komen als je dat wilt." Irma staat op en gaat weer bij de andere kinderen zitten. Na 5 minuten staat ook Yahrell op en sluit zich aan bij de tafel met kinderen.

zodat hij de ruimte krijgt gevoelens te uiten. We luisteren om het kind te begrijpen.

In bovenstaand voorbeeld is er ruimte voor Yahrell om boos te zijn. Hij wordt niet gedwongen zijn verhaal te doen, hij mag boos zijn en er wordt hem duidelijk gemaakt dat als hij wil praten, hier altijd ruimte voor is. Een kind moet de ruimte geboden worden om fouten/problemen zelf op te lossen. Dit is goed voor het zelfvertrouwen. Zelfs bij baby's is dit al mogelijk door bijvoorbeeld speeltjes net iets buiten hun bereik te leggen. Een baby mag best even moeite doen om dit speeltje te bereiken en hier ook wel wat frustratie bij voelen. Als pedagogisch medewerker zit je erbij om aan te moedigen en te ondersteunen.

3.2.4 Houding: uitdaging bieden

Om een kind te stimuleren een stap verder te zetten moet een kind uitgedaagd worden. Er moet voldoende gelegenheid zijn om de zone van de naaste ontwikkeling aan te

spreken. Dit zit voor een deel in de ruimte, deze moet uitdagend en prikkelend zijn. Dit gebeurt door het maken van verschillende hoeken, door het gebruik van een thema, maar ook door het aanbieden van iets nieuws in een vertrouwde ruimte. Zo kan het draperen van een deken over een speeltoestel zorgen voor hele nieuwe spelaanleidingen. Het wordt bijvoorbeeld een tent waarin de kinderen slapen, of het wordt het hol van een beer.

Praktijk:

Lise, de pedagogisch medewerker van de peutergroep is zwanger. Uk en Puk biedt het thema "hoera een baby!" Dit thema wordt aan de kinderen aangeboden. Voor de jongste betekent dit vooral kijken naar een babypop, voelen aan de buik van Lise. Voor oudere kinderen is er meer uitdaging door de baby in bad te doen, aan te kleden waarbij ze zelf bedenken wat daar allemaal voor nodig is.

De pedagogisch medewerker is degene die ervoor zorgt dat het kind de zone van de naaste ontwikkeling bereikt. Hierbij is het belangrijk om kinderen te motiveren door middel van bijvoorbeeld complimenten en om aan te sluiten bij de initiatieven van de kinderen. Op het moment dat er twee jongens een hele mooie garage aan het bouwen zijn voor hun speelgoedauto's, kan er bijvoorbeeld gevraagd worden of er geen benzinstation nodig is voor de auto's. We nemen af en toe deel aan het spel door vragen stellen die bij het spel aansluiten.

Hierbij is het belangrijk dat rekening gehouden wordt met de interesses van het kind en het ontwikkelingsniveau. Op deze manier kan de pedagogisch medewerker het kind nog beter stimuleren en motiveren om een activiteit te doen. De betrokkenheid van kinderen zal vele malen hoger zijn omdat we aansluiten bij de interesse. Kinderen krijgen de ruimte om zelf na te denken en in te vullen wat ze willen, wij begeleiden dit proces.

3.3 We doen het samen

Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties

3.3.1 Houding: eerlijk zijn

Veel pedagogisch medewerkers geven aan graag met kinderen te werken omdat ze zo eerlijk zijn. Uiteraard is dit andersom ook erg belangrijk; als pedagogisch medewerker is het belangrijk om naar de kinderen toe ook eerlijk te zijn. Hierbij is belangrijk dat de

pedagogisch medewerker kinderen serieus neemt en ze open en onbevooroordeeld tegemoet treedt. Op deze manier worden kinderen in hun waarde gelaten en gerespecteerd. Hierbij geldt de regel: zeggen wat je doet en doen wat je zegt. Op deze manier weet een kind waar hij aan toe is.

Praktijk:

In de babygroep is er fruit gegeten. Het heeft de kinderen goed gesmaakt en de stukjes banaan en appel zijn overal terug te vinden waaronder op een hoop gezichtjes. Pedagogisch medewerker Cynthia heeft washandjes klaarliggen. Voor ze een kindje schoon poetst kondigt ze eerst aan wat ze gaat doen. 'Ik heb hier een washandje. Het is wel een beetje koud, maar we moeten wel even je toet schoonmaken! Daar komt hij aan hoor.'

In het bovenstaande praktijkvoorbeeld laat Cynthia zien dat het belangrijk is ook de kleinsten voor te bereiden op wat er gebeuren gaat. Er is sprake van een eerlijk contact. In een eerlijk contact is ook ruimte voor fouten. Niet alleen van kinderen, maar ook van pedagogisch medewerkers. In de begeleiding van kinderen is het ontzettend waardevol dat pedagogisch medewerkers durven toegeven dat ze fout zaten en hiervoor hun excuses aanbieden. Dit laat een kind voelen dat het serieus genomen wordt.

3.3.2 Houding: samenwerken

Opvoeden in een dagverblijf is teamwork. Goede samenwerking met collega's zorgt ervoor dat je met plezier naar je werk gaat. Het draagt bij aan een prettige sfeer op de groep. Ook met de kinderen is sprake van een vorm van samenwerken. Door het maken van afspraken, het volgen van een dagindeling, zorg je ervoor dat een dag soepel verloopt.

Met vaste collega's lijkt dit vanzelf te gaan; afspraken, regels en gewoonten vormen de basis. Dit wordt extra duidelijk als er samengewerkt moet worden met een invalkracht. Dan moeten deze regels en afspraken besproken worden. Het is dan ook belangrijk om deze afspraken, gewoontes en regels expliciet te maken. Dit kan door ze op papier te zetten, maar ook via het overleg dat elke dag plaatsvindt tussen collega's.

Praktijk:

Pedagogisch medewerker Hilde werkt vandaag met een invalkracht en vaste collega Marjan op de BSO. Aan het begin van de dag wordt doorgenomen wie wat doet. Voor de invaller is het van belang dat zij duidelijk weet hoe het werkt op de groep. Er wordt afgesproken wat de taakverdeling van die dag ongeveer is. Hilde zal zich vooral richten op de jongere kinderen en Marjan op de oudere kinderen. De vaste pm houdt het dagritme in de gaten, de invalkracht springt in daar waar nodig.

In het bovenstaande voorbeeld is aan het begin van de dag een duidelijke taakverdeling overeengekomen. Indien er iets anders loopt dan gepland of een collega doet niet wat er van haar verwacht wordt, is het van belang dat collega's elkaar aanspreken en feedback geven. Hierbij gaat het ook om een eerlijk contact tussen collega's en het voorkomen van onderhuidse irritaties. Alert zijn op een collega die een hele drukke dag heeft en wel een extra handje kan gebruiken bij het geven van flessen, maar ook het durven vragen om hulp als een kind bijvoorbeeld een woedeaanval heeft, zorgt voor een goede samenwerking.

Samenwerken is ook breder te zien als de samenwerking tussen kinderen. Het aangaan van sociale contacten, interacties hebben met andere kinderen en volwassenen is iets waar kinderen in begeleid dienen te worden. Pedagogisch medewerkers begeleiden kinderen in het samenspel, geven complimenten op het moment dat er een positieve interactie plaatsvindt en laten door middel van het goede voorbeeld kinderen zien wat gewenst gedrag is.

3.3.3 Houding: duidelijkheid bieden

Bij het samenwerken met kinderen hoort duidelijkheid bieden. Een kind weet wat hij kan verwachten als er structuur, ritme en regelmaat in de dag zit. Dit biedt hem emotionele veiligheid en houvast.

Een omgeving waarin te veel keuzemogelijkheden en vrijheden zijn, kan een kind erg onzeker maken omdat hij de consequenties nog niet kan overzien. Door consequent handelen en duidelijke regels bevordert je eerlijk contact en ervaart een kind meer houvast en veiligheid waarmee het vertrouwen (in zichzelf) vergroot.

Praktijk:

Op de BSO werken ze deze maand aan het project Ruimtevaart. Er wordt onder andere een raket gemaakt van kartonnen dozen. De raket heeft inmiddels vorm en moet geschilderd worden. Mitchell heeft deze taak op zich genomen. Hij is hier de hele middag mee bezig samen met Deniz en Dunya. Als het tijd is om op te ruimen wil Dunya haar kwasten neerleggen en weglopen. Deniz en Mitchell roepen haar terug en wijzen haar op de regel dat je altijd moet opruimen waar je mee gespeeld hebt.

Kinderen gaan elkaar aanspreken op regels als deze duidelijk zijn en consequent gehanteerd worden. Maak een onderscheid tussen regels en richtlijnen. Regels betreffen de dingen waar iedereen zich aan moet houden. Zo is fysiek geweld uit den boze. Hierop wordt geen uitzondering gemaakt. Bij het opstellen van regels is het belangrijk om niet te veel regels te hanteren. Richtlijnen geven aan wat over het algemeen als prettig/goed ervaren wordt, echter hier kan en mag van afgeweken worden. Bij een richtlijn kan het gaan om: eten doen wij gezamenlijk aan tafel. Stel dat er een kind is dat zich niet zo lekker voelt en liever even op de bank ligt, is dat ook prima.

3.4 Ik ben een lief en goed kind

Gelegenheid om waarden en normen eigen te maken

3.4.1 Houding: individuele benadering

Ieder kind is verschillend. Kinderen hebben hun eigen interesses en hun eigen ontwikkelingstempo. Ieder kind moet daarom de gelegenheid krijgen zich op zijn/haar eigen tempo te ontwikkelen.

Praktijk:

Op de BSO zit Davey. Hij moet volgende week een werkstuk maken en is hier heel serieus mee bezig op de computer. Naast hem zit Eva. Zij is op YouTube videoclips aan het opzoeken. Afsgesproken is dat beide kinderen een uur op de computer mogen. Na het uur is Davey nog niet klaar en hij verzoekt de pedagogisch medewerker Patricia om nog een half uurtje om zijn werkstuk af te maken. Dit mag. Eva wil ook langer. Patricia legt aan Eva uit dat zij voor de lol op de pc zit en dat Davey dit voor school moet afronden. Met Eva wordt afsgesproken dat zij nog 10 minuten clips mag opzoeken en hierna een spelletje komt doen met Patricia

Dit sluit aan bij ontwikkelingsgericht werken met kinderen. Niet kijken naar een groep met kinderen die allemaal rond dezelfde leeftijd zijn en allemaal hetzelfde moeten kunnen, maar kijken naar het individuele kind. Ontdekken waar het kind in zijn ontwikkeling zit en waar de interesses liggen om hier vervolgens mee aan de slag te

gaan. Zo wordt optimaal gebruikgemaakt van de leervermogens van een kind. Bij het kijken naar de ontwikkeling van het kind is het belangrijk naar het hele plaatje te kijken. Omdat een kind maar één ontwikkelingsgebied tegelijk kan ontwikkelen kan het zijn dat het zich op andere ontwikkelingsgebieden wat minder snel ontwikkelt. Dit is een natuurlijk proces en het is aan de pedagogisch medewerker om dit proces te herkennen en hierbij aan te sluiten. De pedagogisch medewerker is er om het kind te stimuleren en uit te dagen iets nieuws te proberen, maar moet dit constant afstemmen op de behoeftes van het individu.

3.4.2 Houding: onbevooroordeeld zijn

Het is belangrijk om kinderen altijd objectief te benaderen. Door met een open houding naar het kind toe te treden en goed te luisteren en te kijken, wordt voor de pedagogisch medewerker duidelijk waar de behoeftes van het kind liggen en op welk niveau het kind is.

Praktijk:

Fouad (4) en Niels (3) hebben ruzie. Het gaat om een vrachtauto waar Niels eerst mee aan het spelen was. Op het moment dat Niels opstond om het autokleed te pakken zag Fouad de vrachtauto liggen en pakte hem. Niels werd boos en schopt Fouad. Pedagogisch medewerker Zoë heeft het van een afstand bekeken en grijpt nu in. Ze vraagt de jongens te vertellen wat er gebeurd is. Niels zegt dat Fouad de auto afpakte. Zoë reageert hierop door te zeggen dat ze zich kan voorstellen dat Niels boos is maar dat schoppen niet de goede oplossing is. Ze legt uit dat schoppen pijn doet en dat Fouad daar verdrietig van wordt, dan vraagt ze of Niels sorry wil zeggen. Ze stelt voor dat Fouad de politieauto pakt, tenslotte was Niels eerder met de vrachtauto aan het spelen, en dat ze samen op het autokleed gaan spelen.

Het gedrag wordt afgekeurd en niet het kind zelf. De emotie boosheid mag er zijn, de pedagogisch medewerker geeft echter wel aan dat de uiting van die boosheid niet kan.

3.4.3 Houding: normen en waarden bijbrengen

Normen zijn gedragsregels. Opvattingen over hoe mensen zich in bepaalde situaties wel of niet dienen te gedragen. Normen komen voort uit waarden. Waarden zijn opvattingen over wat wenselijk is voor jezelf of de groep. Vanuit de waarde 'een veilige samenleving' komt bijvoorbeeld de norm 'iedereen moet zich in de auto aan de maximumsnelheid houden'.

Overall waar mensen samenwerken of leven zijn regels en normen noodzakelijk, zo ook binnen de kinderopvang. Het doel van het hanteren van regels en normen is een sfeer te creëren waarbinnen iedereen zich veilig, vertrouwd en prettig voelt. Door onderscheid tussen gewenst en ongewenst gedrag te maken worden normen en waarden vertaald naar regels en algemeen geaccepteerd gedrag.

Onder gewenst gedrag wordt verstaan; het gedrag dat door kinderen, ouders en medewerkers algemeen geaccepteerd is. Denk hierbij bijvoorbeeld aan naar elkaar luisteren bij een meningsverschil, het willen weten wat de ander ervan vindt. Onder ongewenst gedrag wordt het gedrag verstaan dat door kinderen, ouders en medewerkers niet algemeen geaccepteerd wordt. Denk hierbij bijvoorbeeld aan elkaar slaan.

De regels gelden voor iedereen die te maken heeft met de opvang. Van ouders en zeker van personeel wordt dan ook het goede voorbeeld verwacht. Tenslotte zijn zij de rolmodellen waar kinderen tegenop kijken en van leren. Binnen de opvang moeten er eenduidige afspraken zijn, het is wel van belang hierbij rekening te houden met het feit dat normen en waarden per cultuur, gezin en individu verschillen. Om deze reden is het belangrijk dat er respect en begrip is voor elkaar en openstelling voor verschillende culturen en persoonlijke verschillen.

Praktijk:

Op de BSO zit sinds kort een nieuw jongetje. Hij heet Kenji en komt uit Japan. In de tweede week dat hij er is, ontstaat er een conflict tussen hem en een groepsgenootje. Pedagogisch medewerker Ciska spreekt Kenji hierop aan. Het valt haar op dat Kenji haar niet aan kijkt maar naar de grond blijft kijken. Ciska vraagt hem haar aan te kijken, hij doet dit niet of maar heel kort. Dan bedenkt Ciska zich dat ze wel eens iets gehoord heeft over respect tonen voor ouderen/volwassenen door ze niet aan te kijken. Als het conflict is opgelost en de jongens weer spelen gaat Ciska dit eens opzoeken. Inderdaad blijkt dat in Japan het getuigt van respect als je een oudere niet aan kijkt.

3.5 Ik heb een familie, een school en een buurt.

Samenwerken met de familie, de wijk en de school.

3.5.1 Houding: de buitenwereld binnenlaten

De buitenwereld binnenlaten wordt op verschillende manieren gedaan. Het begint met het onderhouden van goede contacten met samenwerkingspartners. Bij samenwerkingspartners kan gedacht worden aan: ouders, scholen en buurthuizen. Al deze partners spelen een rol binnen het opvoedingsklimaat van een kind. Om de ontwikkeling van een kind zo vloeiend mogelijk te laten verlopen is het van belang een goede samenwerking te hebben.

Daarbinnen is het openstaan voor andere culturen, gewoontes, normen en waarden een essentieel onderdeel. Door contact met de buitenwereld komt een kind in contact met veel verschillende mensen die allemaal op hun eigen manier in het leven staan. De pedagogisch medewerker geeft hierin het goede voorbeeld door te laten zien dat zij voor iedereen openstaat door te luisteren en niet te veroordelen.

Praktijk:

Sandy komt voor het eerst wennen op de peutergroep. Zij is tot haar tweede jaar alleen maar opgevangen door ouders of opa en oma. Sandy heeft van thuis haar knuffel meegenomen. Deze houdt zij stevig vast. De regel op de groep is dat speelgoed van thuis in het mandje gaat en aan het eind van de dag weer mee naar huis gaat. In het geval van Sandy zien de pedagogisch medewerkers dat zij houvast vindt bij haar knuffel. Het is een stukje van huis dat zij meegenomen heeft. Er wordt besloten dat Sandy haar knuffel bij zich mag houden. Dit wordt 's ochtends in de kring uitgelegd aan de andere kindjes.

Op de groepen kan er ruimte gemaakt worden voor het praktisch naar binnenhalen van de buitenwereld. Bijvoorbeeld door foto's op te hangen van familieleden van kinderen (een familiemuur) of het meenemen van een favoriet stuk speelgoed van thuis. Dit soort dingen kunnen gebruikt worden om een gesprek over thuis op gang te brengen. Op deze manier vloeien de wereld van de opvang en de wereld waarin een kind thuis leeft steeds meer in elkaar over. Dit zorgt ervoor dat een kind zich sneller veilig en thuis voelt op de opvang.

3.6 Kwaliteitskaarten

Om de manier van werken in de praktijk handen en voeten te geven zijn we binnen Yes! Kinderopvang pedagogische Kwaliteitskaarten aan het ontwikkelen. Deze geven pedagogisch medewerkers, locatiemanagers en pedagogisch coaches praktische handvatten over wat er terug moet komen in de praktijk. De onderwerpen die op de kwaliteitskaarten staan omschreven zijn:

- Speelleeromgeving
- Activiteitsaanbod KO en PSG

- Activiteitsaanbod BSO
- Ouderbetrokkenheid
- Zorgkinderen
- Kijk!
- VVE

4. Praktische zaken

4.1 Algemeen

Binnen de Kinderopvang hebben wij te maken met een aantal wettelijke eisen, als het gaat om inzetbaarheid en inzet van beroepskrachten. De algemene richtlijnen hierin volgen wij:

3 uurs regeling:

Wij houden ons gedurende dag aan de BKR (Beroepskracht- kind ratio) er geldt een maximaal aantal kinderen waar 1 pedagogisch medewerker verantwoordelijk voor is. Oudere kinderen zijn minder afhankelijk en hebben minder begeleiding nodig van een pedagogisch medewerker dan jonge(re) kinderen (een baby is in alles afhankelijk van goede zorg – van eten tot veilig in bed gelegd worden, een kind van 10 kan de meeste dingen zelfstandig en met wat uitleg en meekijken, is de pedagogisch medewerker niet continu alles aan het doen voor het kind)

Er komen situaties voor dat een pedagogisch medewerker alleen op de groep staat in afwijking met de BKR. In totaal wijken we nooit meer dan 3 uur af van de beroepskracht kind ratio en wordt altijd minimaal de helft van het op grond van de BKR vereiste aantal medewerkers ingezet.

- Er pauze gehouden moet worden door pedagogisch medewerkers; volgens de aangegeven regels van de Arbo-dienst.
- De veiligheid van kinderen niet in gevaar komt. Mede door de pauzes zo in te plannen dat het rustig is op de groep(en), bijvoorbeeld als er meerdere kinderen op bed liggen, er wordt gekeken naar rustige activiteiten zoals tekenen,

voorlezen of liedjes zingen, waarbij de veiligheid beter in de gaten gehouden kan worden.

- We zorgen dat pedagogisch medewerkers dan alle aandacht en tijd aan de kinderen kunnen besteden.
- We zorgen dat er een goede presentielijst is in de digitale kindplanning, hierin kunnen we zien wat de breng- en haaltijden zijn van de kinderen.
- Gedurende de drukste =momenten van de dag wordt niet afgeweken van de BKR.
- Als bij het openen en sluiten één pedagogisch medewerker aanwezig is, is er ter ondersteuning van deze pedagogisch medewerker en achterwachtregeling van kracht waarin geregeld is dat één volwassene binnen 15 minuten aanwezig kan zijn op het kinderdagverblijf in geval van een calamiteit.
- Indien het zo is dat een pedagogisch medewerker in verband met kind aantallen alleen op de groep staat zullen de kinderen gedurende de pauze van deze pedagogisch medewerker ondergebracht worden op een andere groep.
- Is er in zo'n situatie slechts één pedagogisch medewerker in het kindercentrum dan spreken collega's onderling af wie er langer blijft omdat het ten alle tijden zo moet zijn dat er een andere volwassene aanwezig is binnen de locatie. Dit kan evt. ook een andere volwassene zijn, denk aan locatiemanager of groepshulp.

Vaste gezichtscriterium:

- We hanteren het vaste gezichten criterium van 2 of 3 gezichten per groep. (deze staan hieronder beschreven per opvangsoort)
- Er kan worden afgeweken als er geen ander vast gezicht beschikbaar is die als vervanging ingezet kan worden door; ziekte of verlof/vakantie – niet langer dan 4 weken aaneengesloten.
- We streven naar (pedagogische) veiligheid voor alle kinderen op alle momenten:
  - o Er is een duidelijk programma op de groepen aanwezig, zodat eventuele inval dit op kan pakken, waardoor het vaste ritme van eten, slapen en spelen - rust en regelmaat garandeerd, die voor het kind herkenbaar is.
  - o We zorgen voor goede overdracht per dag, zodat de invallende medewerker weet welke bijzonderheden er zijn.
  - o Bijzonderheden worden per kind beschreven en zijn terug te vinden op de groep en in de digitale kindgegevens. (bijzonderheden als: allergieën, voorkeuren bij slaaproutines etc)
  - o Medewerkers werken allen volgens de onze pedagogische visie met een responsieve houding naar de kinderen en oog voor de autonomie van elk kind individueel.

4.2 Opbouw en werkwijze stamgroepen kinderdagverblijf.

Binnen het kinderdagverblijf worden kinderen opgevangen in een stamgroep. Stamgroepen zijn vaste groepen kinderen met vaste groepsruimtes. Voor ouders is het duidelijk op welke stamgroep hun kind wordt opgevangen en welke vaste pedagogisch medewerkers hier bij horen. Een kind maakt altijd maar gebruik van 1 stamgroep. Tenzij ouders aangeven dat zij hun kind op twee stamgroepen willen plaatsen, bijvoorbeeld als ouders hun kind graag op een andere groep willen plaatsen, maar hier nog niet alle dagen plaats is. Ouders geven schriftelijk toestemming voor deze plaatsing op twee stamgroepen.

Daarnaast wordt ervan uitgegaan dat elk kind maximaal drie basis pedagogisch medewerkers krijgt toegewezen en dat per dag van de week minimaal een van deze pedagogisch medewerkers werkzaam is op de groep van dat kind (behoudens ziekte, verlof en vakantie). Op een babygroep is het zo dat elke kind maximaal 2 vaste gezichten toegewezen krijgt. Een vast gezicht is één van de pedagogisch medewerkers die aanwezig moet zijn als het kind aanwezig is. Als het kind aanwezig is, werkt er die dag dus minimaal één vast gezicht van het kind op de groep. Er kunnen meer pedagogisch medewerkers, al dan niet structureel, op de betreffende groep werken, naast de vaste gezichten. Het maximum aantal vaste gezichten en welke pedagogisch medewerkers dat zijn wordt bepaald per kind, niet op groepsniveau.

Naast het aantal vaste gezichten voor een kind heeft ieder kind een mentor. Deze mentor is verantwoordelijk voor het volgen van de ontwikkeling van het kind en het delen van deze informatie met ouders. Het intakegesprek wordt gevoerd door de mentor. Indien de leeftijd van het kind het toelaat (vanaf peuter leeftijd) wordt ook aan het kind verteld wie de mentor is. Op deze manier creëren we een duidelijke vertrouwenspersoon voor het kind.

Elk kind maakt gedurende een week van niet meer dan twee verschillende groepsruimtes gebruik, met uitzondering van activiteiten die buiten de groepsruimte plaatsvinden. Tijdens de uitvoer van activiteiten buiten de stamgroep wordt de medewerker kind ratio in acht genomen.

Activiteiten die buiten de stamgroep plaatsvinden zijn bijvoorbeeld:

- Op een andere groep op visite gaan bij een broertje of zusje.
- Kinderen meer uitdaging geven, bijvoorbeeld: een peuter die een middagje meespelen op een verticale groep, kan voor een kind veel uitdaging en plezier geven
- Gezamenlijke activiteiten die in de hal of buiten plaatsvinden
- Op hele rustige dagen, bijvoorbeeld tijdens vakanties, kunnen wij ervoor kiezen om tijdens openen en sluiten ofwel de hele dag groepen samen te voegen om het pedagogisch klimaat voor de kinderen te waarborgen. Dit wordt ouders bij inschrijving duidelijk gemaakt en ouders tekenen voor toestemming.

In het pedagogisch werkplan per locatie wordt dit verder gespecificeerd naar de situatie die van toepassing is per groep.

Ouders hebben een mogelijkheid om een ruildag aan te vragen en kunnen incidenteel extra opvang inkopen. Deze ruildagen en extra dagen worden geboden op de eigen groep van het kind, als het kindaan aantal dit toelaat. Dit om de geborgenheid en het gevoel van veiligheid voor het kind te handhaven. Indien ouders dit wensen is er ook een mogelijkheid om opvang op de vaste koppelgroep van het kind te bieden indien er geen plaats is op de eigen groep. Dit wordt schriftelijk vastgelegd doordat ouders per mail akkoord geven op deze plaatsing. Ouders worden bij aanvang van de opvang op de hoogte gesteld van de koppelgroep van het kind. Het plaatsen van een kind op een koppelgroep is alleen mogelijk vanaf 1 jaar.

Indien er sprake is van een structurele samenvoeging van stamgroepen in verband met een teruglopend kindaan aantal zullen wij ouders hiervan op de hoogte brengen. Incidentele samenvoegingen van stamgroepen door ziekte, vakantie of onverwachte gebeurtenissen zullen altijd met uiterste zorg behandeld worden door Yes! Door gebruik te maken van een open deuren beleid zorgen we ervoor dat de kinderen vertrouwd raken met alle pedagogisch medewerkers zodat de emotionele veiligheid van de kinderen gewaarborgd wordt.

Er komen situaties voor dat een pedagogisch medewerker alleen op de groep staat in afwijking met de beroepskracht kind ratio. In totaal wijken we nooit meer dan 3 uur af van de beroepskracht kind ratio en wordt altijd minimaal de helft van het op grond van de beroepskracht-kind ratio vereiste aantal medewerkers ingezet.

Op de momenten dat er afgeweken wordt, zal er altijd zorg gedragen worden voor de juiste ondersteuning in de vorm van de achterwachtregeling. Deze regeling houdt in dat Yes! Kinderopvang afspraken heeft gemaakt met een organisatie die 24 uur per dag beschikbaar is en die bij een melding direct -binnen maximaal 15 minuten- een beveiligingsmedewerker naar de locatie stuurt.

Zie schema voor de berekening van de pedagogisch medewerker- kind ratio bij groepen opvang van samengestelde groepen conform kwaliteitsconvenant

Opvang

1. Het minimale aantal beroepskrachten in relatie tot het aantal aanwezige kinderen wordt bepaald op basis van de ratio's in tabel 1 (conform artikel 5, zevende lid van deze regeling).
2. De voorwaarden met betrekking tot de maximale grootte van de stamgroep zijn in tabel 1 verwerkt: een stamgroep bestaat uit maximaal twaalf kinderen bij een groep met alleen kinderen van 0 jaar en maximaal zestien kinderen bij gemengde leeftijdsgroepen van 0 tot 4 jaar, waarvan maximaal acht kinderen van 0 jaar (conform artikel 5, eerste lid, van de regeling).
3. In een situatie waarin het toevoegen van een kind leidt tot een kleiner aantal benodigde beroepskrachten, wordt het aantal benodigde beroepskrachten met 1 verhoogd.

Opvang

Tabel 1.	Leeftijd kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen
	0 tot 1	1	3	2	6	3	9	4	12
	1 tot 2	1	5	2	10	3	15	4	16
	2 tot 3	1	8	2	16	3	---	----	----
	3 tot 4	1	8	2	16	----	----	----	----
	0 tot 2	1	4	2	8	3	14 ¹	4	16 ¹
	0 tot 3	1	5	2	10	3	13 ¹ / 14 ¹ / 15 ¹	4	16 ¹
	0 tot 4	1	5	2	12	3	13 ¹ / 14 ¹ / 15 ¹	4	16 ¹
	1 tot 3	1	6	2	11	3	16	----	----
	1 tot 4	1	7	2	13	3	16	----	----
	2 tot 4	1	8	2	16	---	---	----	----

1. Waarvan maximaal acht kinderen van 0 jaar.
2. Waarvan maximaal drie kinderen 0 tot 1 jaar
3. Waarvan maximaal vijf kinderen van 0 tot 1 jaar
4. Waarvan maximaal vier kinderen van 0 tot 1 jaar

4.3 Opbouw en werkwijze basisgroepen buitenschoolse opvang

Binnen de buitenschoolse opvang werken wij met basisgroepen. Basisgroepen zijn niet gebonden aan een vaste groepsruimte. Kinderen kunnen gebruikmaken van diverse groepsruimtes. Zij zitten wel in slechts één basisgroep ingedeeld en bij de hierbij behorende pedagogisch medewerkers. Ook voor ouders is het duidelijk in welke basisgroep hun kind zit en welke pedagogisch medewerker verantwoordelijk is. Tijdens (spel) activiteiten is het kind vrij te kiezen voor een bepaalde ruimte of activiteit los van welke kinderen of welke pedagogisch medewerker hieraan meedoet. Er wordt wel altijd gestart in de basisgroep.

Momenteel zijn de basisgroepen bij Yes! Kinderopvang niet groter dan 20 of 22 kinderen. De huidige groepssamenstelling biedt structuur en continuïteit aan kinderen en medewerkers. Vanaf 1 juli 2024 is er een mogelijkheid basisgroepen te vormen tot max 30 kinderen. Intern onderzoeken we nog per locatie wat de meest geschikte grote is per locatie. Die keus is afhankelijk van de beschikbare ruimtes, de doelgroep, en de leeftijdsopbouw van de huidige basisgroepen. Afhankelijk van die factoren kiezen we wat voor deze school de beste keuze is en creëren we groepen van 4 tot 12, 4 tot 7, 7 tot 12 jaar.

Ieder kind een mentor. Deze mentor wordt vastgesteld zodra de opvang afgenomen wordt. Ouders worden hiervan op de hoogte gebracht door een mail die zij ontvangen na inschrijving van hun kind. Daarnaast wordt de mentor van het kind benoemd in het ouderportaal *Mijn Opvang* zodat een ouder te allen tijde kan terugzoeken wie de mentor is van zijn kind. Kinderen zullen tijdens de eerste week dat ze aanwezig zijn op de opvang kennis maken met hun mentor naast de andere vaste gezichten op zijn of haar groep.

De mentor zorgt voor het contact met ouders en houdt de algemene ontwikkelingen rond het kind in de gaten. We zijn niet gericht op het volledig bijhouden van de ontwikkeling volgens leerlijnen, maar richten ons op welbevinden en betrokkenheid van het kind. Op het moment dat dit normaal verloopt, zal er alleen tijdens haal- en brengmomenten kort contact zijn met ouders, over de dag zelf. Bij opvallend gedrag, zal de pedagoog van Yes! d.m.v. observatie en advies meekijken en denken en zal er zo nodig een gesprek ingepland worden over de ontwikkeling van het kind.

Indien er een activiteit plaatsvindt in een groep groter dan 30 kinderen wordt er zorg gedragen dat er voldoende aandacht is voor de basisgroep. Dit wordt gedaan door in de basisgroep te starten. Er zijn altijd pedagogisch medewerkers van iedere basisgroep aanwezig. De manier waarop er extra aandacht besteed wordt aan de basisgroep tijdens

activiteiten groter dan 30 kinderen is per locatie verschillend. In het locatiewerkplan van iedere locatie zal een specificatie van dit punt terug te vinden zijn.

In een aantal gevallen is het mogelijk af te wijken van de vaste basisgroepen. In vakantieperiodes of bijvoorbeeld bij ziekte van een vaste pedagogisch medewerker kunnen basisgroepen incidenteel worden samengevoegd.

Ook een meer structurele variant van samenvoegen is mogelijk, bijvoorbeeld bij terugloop van de kindaantallen een groep op specifieke dagen van de week samenvoegen. Daarnaast zijn er een aantal locaties die structureel samenvoegen tijdens vakanties. Dit wordt ouders verteld bij inschrijving en een ouder geeft hiervoor vooraf schriftelijk toestemming.

Ook een enkel kind kan in een andere basisgroep dan de oorspronkelijke worden geplaatst. Dit kan incidenteel of structureel. Dit laatste opnieuw alleen met vooraf gegeven toestemming van een ouder.

Vanaf 1 juli 2024 zijn de richtlijnen aangepast om locatie-overstijgend werken voor de houder beter mogelijk te maken. Binnen Yes! Kinderopvang wordt er op schoolvrije dagen soms locatie-overstijgend gewerkt. Hierin werken we altijd in combinaties vaste combinaties welke zijn aangegeven in het contract, ouders zijn dus bekend en akkoord met deze werkwijze. Op deze manier leren kinderen beide locaties goed en de medewerkers kennen en zit er structuur in de opvang. Het locatie-overstijgend werken vergroot de wereld van het kind en is gericht de het pedagogisch klimaat, zodat de omvang van het totale aantal kinderen afdoende is een uitdagend activiteiten aanbod te creëren. Met oog op de emotionele veiligheid wordt het dienstrooster gevuld met medewerkers van beide locaties en verblijft het kind alle dagen in dezelfde vaste basisgroep. De vaste samenwerkingen bestaan uit;

- Locatie Perkstraat/ Laurensvliet met Locatie Frits Vogelstraat
- Locatie Grevelingenhof en Locatie Prinsenstraat
- Locatie Druivengaarde en Locatie Anne Palownastraat
- Locatie Bilderdijklaan en Locatie de Voorn
- Locatie Steenen Kamer en Locatie Hoenderse kade
- Locatie Burgemeester de Zeeuwlaan en Locatie Gerard Alewijnzstraat

Ouders hebben een mogelijkheid om een ruildag aan te vragen en kunnen incidenteel extra opvang inkopen. Deze ruildagen en extra dagen worden geboden op de eigen groep van het kind, als het kind aantal dit toelaat. Dit om de geborgenheid en het gevoel van veiligheid voor het kind te handhaven. Indien ouders dit wensen is er ook een mogelijkheid om opvang op de vaste koppelgroep te bieden indien er geen plaats is op

de eigen groep. Een ouder wordt bij aanmelding op de hoogte gebracht van de koppelgroep (deze zijn terug te vinden op de [website](#) onder de locaties) en geeft toestemming bij inschrijving.

Het minimaal aantal in te zetten beroepskrachten in relatie tot het aantal aanwezige kinderen op een kindercentrum wordt bepaald op basis van de formule $(A \times 0,1) + (B \times 0,083)$, waarbij:

- A staat voor het aantal kinderen op het kindercentrum in de leeftijd van vier jaar tot en met zes jaar;
- B staat voor het aantal kinderen op het kindercentrum in de leeftijd van zeven jaar tot de leeftijd waarop het basisonderwijs eindigt;
- bij een uitkomst van ,18 of hoger naar boven wordt afgerond, en
- bij een uitkomst lager dan 0,18 er ten minste een beroepskracht ingezet wordt, indien er kinderen aanwezig zijn op het kindercentrum.

Combinatiegroepen opvang/buitenschoolse opvang

Het minimaal aantal in te zetten beroepskrachten in relatie tot het aantal aanwezige kinderen in een combinatiegroep dagopvang/buitenschoolse opvang of peuterspeelzaalwerk/buitenschoolse opvang wordt bepaald op basis van tabel 1 en op basis van de rekenregels, waarbij een kind van 4 jaar tot de leeftijd waarop het basisonderwijs eindigt, wordt beschouwd als een kind van 3 tot 4 jaar.

Extra mensen worden ingeroosterd afhankelijk van het netto oppervlak van de groep, het aantal kinderen en de balans in leeftijd. Dit gebeurt alleen wanneer er in de groepen knelpunten ontstaan. Er wordt gestreefd naar het bovengenoemde aantal. Indien in verband met het aantal kinderen één pedagogisch medewerker volstaat.

Afhankelijk van het aantal kinderen gebeurt openen en sluiten op de BSO met één of twee personen. Indien het met 1 persoon gebeurt is er ter ondersteuning van deze pedagogisch medewerker een achterwachtregeling van kracht waarin geregeld is dat één volwassene binnen 15 minuten aanwezig kan zijn op de BSO in geval van een calamiteit.

Gedurende reguliere schoolweken kunnen voor de buitenschoolse opvang ten hoogste een half uur per dag minder pedagogisch medewerkers worden ingezet dan volgens de beroepskracht kindratio is vereist, maar nooit minder dan de helft van het aantal benodigde pedagogisch medewerkers.

Indien er te weinig kinderen aanwezig zijn, gaat een pedagogisch medewerker naar huis; voordat zij daadwerkelijk vertrekt is er bekeken of er op locatie nog knelpunten zijn die opgelost dienen te worden. Als dat niet het geval is, wordt er eerst met de afdeling personeelsplanning overlegd of er elders nog pedagogisch medewerkers te kort zijn. Is dit niet het geval wordt er in overleg met de locatiemanager besloten of zij zelf naar huis gaat of één van de collega's. Dit wordt mede bepaald aan de hand van het aantal uren dat de betreffende pedagogisch medewerker te veel/te weinig gewerkt heeft.

Indien er over de personeelsbezetting beslissingen genomen moeten worden die niet overeenstemmen met bovenstaande normen, ligt de eindverantwoordelijkheid daarvan bij de locatiemanager. De locatiemanagers moeten zich hierbij houden aan de hiervoor gestelde budgetten; deze budgetten zijn vastgesteld aan de hand van het aantal beschikbare uren dat gebaseerd is op een percentage van de omzet. De locatiemanagers zorgen ervoor dat alle medewerkers van de locaties op de hoogte zijn van de pedagogisch medewerker-kind ratio en er ook daadwerkelijk naar handelen.

Voor de normen ten aanzien van het netto oppervlak van de groepen worden de voorschriften zoals vermeld in de Wet Kinderopvang aangehouden.

4.4 Omgaan met bijzonderheden in de ontwikkeling

Pedagogisch medewerkers observeren iedere dag de kinderen. Hierbij zien ze of hun aanbod aansluit op de behoefte van kinderen, waar de interesses liggen en hoe de kinderen zich ontwikkelen. Hierop kunnen zij vervolgens de aangeboden activiteiten zo plannen dat er zoveel mogelijk aangesloten wordt bij de (individuele) behoefte van het kind.

De mentor van het kind observeert en registreert zijn bevindingen. Dit gebeurt wekelijks door middel van doorlopende observaties. Bij de peutergroepen wordt er rond iedere verjaardag van het kind een registratie ingevuld. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van het kindvolgsysteem KIJK! Ouders worden door middel van de dagelijkse overdracht op de hoogte gehouden van de ontwikkeling van hun kind. Rond de periode van de registratie zorgt de pedagogisch medewerkers voor dat er een nog uitgebreidere overdracht is dan normaal waarin aandacht voor de ingevulde registratie naar voren

komt. Indien er behoefte is vanuit de ouders om hier dieper op in te gaan, is hier uiteraard altijd ruimte voor. In overleg met ouders en met schriftelijke toestemming zullen wij de KIJK! Registratie bij de overgang naar school, opsturen per mail of afgeven bij een overdracht moment.

Observeren gebeurt met verschillende doelen:

- Inzicht krijgen in veiligheid en welbevinden van de kinderen
- Informatievoorziening naar ouders: de pedagogisch medewerkers kunnen vertellen wat het kind heeft gedaan en meegemaakt waarbij er aandacht is voor de brede ontwikkeling van het kind
- Inzicht krijgen in leren en ontwikkelen:
- Observeren of er voldoende gevarieerde leerervaringen worden aangeboden; plannen van activiteiten, inrichting en speelmateriaal voor een bepaalde periode.
- Plannen: een goede observatie en planning vergroot de pedagogische mogelijkheden om in te spelen op de behoeftes van kinderen in de groep en van het individuele kind.

Binnen de BSO heeft dit een andere invulling. Pedagogisch medewerkers maken gebruik van een welbevinden lijst. Hierbij wordt met name gekeken naar de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen. Dit komt voort vanuit het feit dat bij Yes! de BSO gezien wordt als een moment van vrije tijd voor kinderen. Zij zitten heel de dag op school waar de overige ontwikkelingsgebieden gestimuleerd en geobserveerd worden. Binnen de BSO is er daarom meer ruimte voor het sociaal emotionele aspect. 1 keer per jaar wordt aan de oudere kinderen (vanaf 7) gevraagd om een vragenlijst over de BSO in te vullen. Gesprekken met ouders vinden op initiatief van ouders dan wel pedagogisch medewerkers plaats. Binnen de BSO is een dagelijkse overdracht niet altijd te realiseren omdat er kinderen zijn die alleen naar huis mogen.

Het kan zijn dat er in de ontwikkeling van het kind een stagnatie plaatsvindt. In dit geval zal de pedagogisch medewerker dit constateren naar aanleiding van de observaties. Deze uitkomsten worden besproken met collega's en locatiemanager tijdens een kind-bespreking of een groepsoverleg. Uiteraard worden ook de ouders zoveel mogelijk betrokken in dit proces. Dit door tijdens de overdrachten ouders op de hoogte te brengen van de ontwikkeling van het kind, ouders uit te nodigen voor een individueel gesprek indien daar een noodzaak toe is. Op basis van de uitkomsten van dit gesprek wordt besloten om het kind nog wat meer ruimte te geven om door te ontwikkelen dan wel om de interne pedagoog in te zetten. Indien de pedagoog ingeschakeld wordt hiervoor altijd toestemming gevraagd aan de ouders. Als ouders akkoord gaan komt de pedagoog (-coach) langs voor een observatie op de groep. De

uitkomsten van deze observaties worden besproken met de pedagogische medewerkers en ouders. Uit de observaties komen handvatten voort betreffende het verder stimuleren en begeleiden van het kind op de groep.

In sommige gevallen is het zo dat op basis van de observaties door de pedagoog geconstateerd wordt dat het kind meer begeleiding/ondersteuning nodig heeft dan wij kunnen bieden op de groep, dan kan in overleg met de Pedagoog gekeken worden naar de inzet van een van onze mensen uit het Pedagogisch team. Is dit nog steeds niet voldoende dan kunnen we doorverwijzen naar bijvoorbeeld het CJG/ Jeugdteam of wijkteam.

Naar gelang de uitkomsten van deze gesprekken en de hulp die het kind dient te ontvangen wordt bepaald of het kind nog op zijn of haar plek is binnen de reguliere opvang die wij bieden.

De kwaliteitskaart "Zorgkinderen" biedt meer houvast bij het omgaan met zorgkinderen.

PEDAGOGISCH TEAM

Het pedagogisch team bestaat uit:

Teamleider pedagogiek;

Is verantwoordelijk voor het ontwikkelen, vertalen en implementeren van het pedagogisch beleid binnen de organisatie. Heeft een actieve rol als allround coach in de verbetering van de pedagogische kwaliteit in onze organisatie en professionele ontwikkeling van de pedagogisch medewerkers op het gebied van de pedagogische kwaliteit.

Pedagoog;

De pedagoog draagt zorg voor de borging van de zorgtrajecten en het borgen van de vroegtijdige signalering van ontwikkelingsachterstanden waardoor kinderen al op jonge leeftijd adequate hulp en de juiste begeleiding krijgen.

Ook heeft de Pedagoog een actieve rol als allround coach in de verbetering van de pedagogische kwaliteit in de organisatie en professionele ontwikkeling van

de pedagogisch medewerkers op het gebied van de pedagogische kwaliteit.

VVE-coach:

Voor de kinderen met een VVE-indicatie hebben we een VVE-coach, zij volgt de ontwikkelingen van het kind, en coacht medewerkers t.b.v. het kind. Zij zorgt dat de OAB-richtlijnen van de gemeente nageleefd worden en neemt deel aan overleggen over VVE.

Pedagogisch coach;

Voor medewerkers geldt dat zij recht hebben op coaching. Per Fte hebben we 10 uur coaching beschikbaar. De coach is gericht op de ontwikkeling van de pedagogisch medewerkers, om ze zo te laten groeien in hun werk. U kunt de verdeling van de uren per locatie opvragen bij uw locatiemanager.

Pedagogisch begeleider:

Is er ter ondersteuning van individuele kinderen die meer ontwikkelingsstimulering

nodig hebben dan medewerkers kunnen bieden binnen onze reguliere dienstverlening.

4.5 Wenperiode

Yes! Kinderopvang vindt het belangrijk dat er gedegen aandacht wordt geschonken aan het laten wennen van kinderen. Wennen is heel belangrijk. Jonge kinderen hebben geen begrip van tijd en ruimte, dus als een ouder 'verdwenen' is, ervaart een kind stress. Hele jonge kinderen ervaren dit nog niet zo intens, hierbij is het wennen met name voor de ouders van belang. Tijdens de wenperiode probeert de vaste pedagogisch medewerker een band met het kind op te bouwen, zodat de stress vermindert en kinderen erop leren te vertrouwen dat hun ouders weer terugkomen.

Afspraken voor het wennen worden op locatie gemaakt met de ouders. Het kan hierbij gaan om:

- Kinderen die nieuw op het kinderdagverblijf, peuterspeelgroep of BSO komen
- Kinderen die de leeftijd hebben om naar een andere groep door te stromen;

- Kinderen die eerder toe zijn aan een volgende groep en alvast gaan spelen op de nieuwe groep;
- Kinderen die een aangepast wenbeleid nodig hebben en mogelijk later dan in eerste instantie gepland, overgaan naar de volgende groep.

In overleg met ouders wordt bepaald hoe vaak en hoe lang een kind komt wennen, dit gesprek vindt 2 weken voordat het kind naar de opvang komt plaats. Gemiddeld komen kinderen 3 keer wennen gedurende een dagdeel voor zij bij ons komen. Wij dragen er zorg voor dat kinderen zoveel mogelijk alle dagdelen een keer ervaren hebben tijdens het wennen.

Het kan voorkomen dat een kind langer tijd nodig heeft om te wennen. In overleg met de ouders en de pedagogisch medewerkers kunnen er extra wen dagen gepland worden. Wij vragen ouders altijd om in deze periode goed bereikbaar te zijn, om eventueel te kunnen overleggen en als het nodig is, het wennen iets in te korten. Met het wennen zorgen we ervoor dat de wennmomenten zo veel mogelijk gepland worden op de vaste dagen van het kind, zodat zij hun vaste pedagogisch medewerkers goed leren kennen. In de eerste periode op een kindercentrum krijgt een kind veel indrukken te verwerken; andere geluiden, geuren en omgeving, meedoen in een groep en continu met andere mensen samen zijn. Daardoor slaapt en gedraagt een kind in de eerste periode vaak anders kan ouders gewend zijn. Het kind slaapt meer, is onrustiger of juist meer teruggetrokken. Wij bereiden ouders hierop voor, zodat ze hier rekening mee kunnen houden.

Bij het overgaan naar een andere groep binnen het kindercentrum wordt er natuurlijk ook gewend; het kind gaat naar een nieuwe omgeving, met volwassenen en kinderen die hij of zij minder goed kent. De eigen pedagogisch medewerker van het kind begeleidt het wennen. Hierbij zorgen we ervoor dat een kind ook nu weer alle dagdelen een keer ervaart zodat ze een goed beeld krijgen van het dagritme op de nieuwe groep. Ieder kind vraagt een individuele aanpak. Sommige kinderen zijn zo toe aan een nieuwe groep dat zij bijna direct over zouden kunnen terwijl een ander kind een langere begeleiding nodig heeft, De mentor van het kind zal dit, in overleg met ouders en vanuit de behoefte van het kind, inschatten.

BKR op groepsniveau kan tijdens het interne wennen tijdelijk worden losgelaten. De BKR moet in dit geval terug te voeren zijn naar de geldende BKR op betreffende groepen. Het kind wat gaat wennen moet te allen tijde terug kunnen naar zijn of haar eigen groep.

Op het moment dat het een nieuw kindje betreft moet de BKR kloppend zijn met het wettelijk kindje erbij opgeteld.

4.6 Leerlingen en stagiaires/ beroepskrachten in opleiding in de opvang

Binnen Yes! Kinderopvang worden ook leerlingen en stagiaires opgeleid. Deze leerlingen en stagiaires worden begeleid door de praktijkopleider en een werkbegeleider op de groep. De praktijkopleider voert de sollicitatiegesprekken met de stagiaires en bepaalt welke stagiaire bij welke werkbegeleider wordt ondergebracht.

Yes! Kinderopvang is een gecertificeerd, erkend leerbedrijf en als zodanig geregistreerd door SDB. Afhankelijk van de stagedoelen wordt bepaald welke taken een leerling/stagiair onder begeleiding mag uitvoeren. Deze doelen krijgt de leerling/stagiaire door school aangereikt en zijn per onderwijsinstelling afgestemd op hun curriculum

De studenten krijgen de kans om werkervaring op te doen bij Yes! Kinderopvang. Dit betekent dat de studenten mogelijkheden krijgen werkzaamheden te oefenen die de opleiding vereist en waarop zij beoordeeld worden. Hun positie is dat ze daarin kunnen oefenen, ervaring kunnen opdoen en deskundigheid opbouwen. De student is altijd boventallig op de groep. De eindverantwoordelijkheid voor het groepsproces ligt bij de beroepskracht.

De studenten worden gezien als lid van een team. Dit betekent dat ze net als de beroepskrachten deelnemen aan o.a. de werkbesprekingen/teamvergaderingen, ouderavonden en hier hun eigen mening kunnen uiten en ideeën kunnen aandragen.

Taken/verwachtingen van student;

- heeft affiniteit met de werkvorm en moet zich in kunnen leven in de wereld van het kind
- kan zich vinden in de doelstelling van Yes!, weet in algemene zin wat kinderopvang is en kan de maatschappelijke functie ervan omschrijven
- onderschrijft het pedagogisch beleid en gaat werken volgens deze uitgangspunten
- is gemotiveerd en toont een actieve werkhouding
- heeft een beroepsgeheim en weet dit te hanteren
- neemt deel; aan het introductieprogramma van de student
- dient zich bij ziekte, telefonische af te melden bij de werkbegeleider en via mail of app bij de praktijkopleider
- wordt geacht op tijd aanwezig te zijn

- loopt bij binnenkomst en naar huis gaan een rondje langs de collega's
- wordt geacht zich aan de ouders/verzorgers voor te stellen
- bouwt een warme relatie op met de kinderen en hun ouders
- mag de opdrachten alleen inleveren op school als deze zijn afgetekend door de werkbegeleider/praktijkopleider
- is niet toegestaan op te passen bij ouders thuis
- zij hun taken en opdrachten gekregen van school, af temmen met hun praktijkbegeleider en naast de functiebeschrijving van pedagogisch medewerker (deze is op te vragen bij onze afdeling P&O) te leggen om zo hun leerdoelen/competentie en taken af te bakenen en te behalen.

Meer informatie over de verwachtingen die er zijn van de stagiaires is terug te vinden in het [stagebeleid](#) en het [inwerkprogramma](#) voor stagiaires.

4.7 Vrijwilligers

Yes! Kinderopvang is maatschappelijk betrokken. Door de inzet van de vrijwilliger bieden we deze persoon een stukje invulling van de dag. De taken van een vrijwilliger worden in overleg afgesproken, het zijn nooit verzorgende taken en zijn altijd ondersteunend aan die van de pedagogisch medewerkers. Denk hierbij aan het een op een voorlezen van een kind.

De vrijwilliger wordt aangestuurd door de locatiemanager. De vrijwilliger verricht werk in georganiseerd verband, onverplicht en onbetaald. Een vrijwilliger is in staat zelfstandig te werken, maar de eindverantwoordelijkheid ligt altijd bij de locatiemanager (beroepskracht). Voor verdere uitleg verwijzen we naar ons [vrijwilligersbeleid](#).

4.8 Vierogenprincipe

Yes! Kinderopvang draagt er zorg voor dat de opvang op dusdanige wijze is georganiseerd dat de beroepskracht of de beroepskracht in opleiding de werkzaamheden uitsluiten kan verrichten terwijl hij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene (het zgn. vierogen principe) Dit gebeurt op de locaties op diverse manieren bijvoorbeeld door het samenvoegen van groepen bij de opening en sluiting zodat er te allen tijde twee pedagogisch medewerkers zijn, het gebruiken van babyfoons tijdens pauzetijden, aandacht voor het creëren van een open aanspreekcultuur en het

gebruik van ramen en hekjes in plaats van deuren. Op de website en in het Veiligheids- en Gezondheidsbeleid is terug te vinden hoe dit verder is vormgegeven.

4.9 Voertaal

Zoals aangegeven in de Wet Kinderopvang wordt de Nederlandse taal als voertaal gebruikt binnen Yes! Kinderopvang. Dit houdt in dat we Nederlands praten met elkaar en de kinderen. Op onze locaties waar wij Benny's Playground aanbieden aan onze kinderen krijgen zij op afgesproken tijdstippen kortdurend Engels aangeboden. Nederlands blijft echter ook op deze locaties de voertaal.

4.10 Werkwijze Peuterspeelgroepen & Visie op VE

Alle peuterspeelgroepen binnen Yes! Kinderopvang zijn VE-groepen, we bieden hier voorschoolse educatie. De VE-peutergroepen van Yes! kinderopvang hebben een belangrijke rol bij het volgen, signaleren en ondersteunen van de ontwikkeling bij het jonge kind met een VE-indicatie, in het bijzonder op de gebieden taal, rekenen, de sensomotorische- en sociaal-emotionele ontwikkeling. Uitgangspunt hierbij is het Ontwikkelingsgericht leren. (OGW)

Op onze peutergroepen komen ook peuters zonder VE-indicatie. Zij komen in het algemeen minder uren per week, maar maken wel onderdeel uit van de groep en doen mee met een alle activiteiten. Ons doel voor alle VE-kinderen is de doorgaande lijn naar het basisonderwijs zo passend mogelijk te maken. Daar waar het kan, zullen we zelf in ons aanbod, zoveel mogelijk aansluiten bij de behoefte van het individuele kind, naast de groepsgerichte aanpak. Kinderen leren van elkaar, hierin zullen we het contact zoveel mogelijk stimuleren en ondersteunen. Onze activiteiten zijn gericht op de zone van de naaste ontwikkeling, zodat kinderen uitgedaagd worden om de volgende stappen te maken in hun ontwikkeling.

Op al onze peuterspeelgroepen wordt is de verhouding tussen het aantal beroepskrachten en het feitelijk aantal aanwezige kinderen in een groep ten minste één beroepskracht per acht kinderen. Een groep kinderen waaraan VE wordt aangeboden bestaat uit ten hoogste 16 feitelijk aanwezige kinderen. Op een VE-groep staan altijd twee VE geschoolde medewerkers. Peuters met een VE-indicatie komen naar de peuterspeelgroep conform de uren-norm (640 uur verdeeld over de weken dat onze peuterspeelgroepen (schoolweken) open zijn = 16 uur per week verdeeld over 4 dagdelen).

Programma's voor VE in combinatie met OGW

Binnen Yes! kinderopvang werken we ontwikkelingsgericht (OGW) en met de VE-methode Uk en Puk of Piramide. Deze werkwijze en de voor- en vroegschoolse programma's stimuleren de kinderen in hun ontwikkeling door middel van thema's worden in vastgestelde periodes gerichte activiteiten aangeboden. Het niveau van de activiteiten passen medewerkers aan, aan de individuele doelen van de kinderen, waardoor ze per thema steeds weer uitdagende activiteiten aangeboden krijgen.

Om ontwikkelingsgericht te kunnen werken, moet het voor de pedagogisch medewerker duidelijk zijn waar extra ondersteuning nodig is in de ontwikkeling van het kind. Dit doen we door per ontwikkelingsgebied ervaringsdoelen (SLO) op te stellen n.a.v. de KIJK rapportage (individueel en op groepsniveau) én aan de hand van observaties die tijdens onze dagelijkse activiteiten en routines opvallen. De stappen die we hier vervolgens in maken zijn terug te vinden in de OGW-cirkel. (zichtbaar op elke groep)

Uk en Puk of Piramide is vervolgens de VE-methode die we inzetten om deze ervaringsdoelen aan de hand van activiteiten aan te bieden. Deze activiteiten worden vervolgens gekoppeld aan een van de thema's van Uk en Puk; dit biedt houvast en herkenbaarheid bij de kinderen.

De thema's van Uk en Puk zijn vastgesteld, maar omdat wij binnen Yes! kinderopvang ontwikkelingsgericht werken is het van belang dat de thema's speelbaar zijn én aansluiten bij de belevingswereld van de kinderen. We ontwikkelen dus ook eigen thema's.

Rijke speelleeromgeving

Onze activiteiten zijn gericht op de zone van de naaste ontwikkeling, zodat kinderen uitgedaagd worden om de volgende stappen te maken in hun ontwikkeling. Om die stappen te kunnen maken is een rijke speelleeromgeving een vereiste. De speelleeromgeving is een plek waarin kinderen zich herkennen en veilig voelen, de materialen zijn afgestemd op het lopende thema. We zorgen voor herkenning door middel van een aantal basishoeken, denk hierbij aan de leeshoek, huishoek en bouwhoek. De omgeving nodigt uit tot spel en samenspel, maar een kind kan zich ook terugtrekken en even alleen spelen. Een goed gekozen variatie aan hoeken en materialen lokt verschillende soorten spel uit. Materiaal past bij doelen van OGW en we gebruiken zoveel mogelijk van natuurlijk materiaal, denk hierbij aan gras, takken, echte pannen en borden, afwasborstels etc. Dit zorgt voor aansluiting bij de belevingswereld van de kinderen. Wanneer de kinderen actief minder taalrijk zijn zorgt

het echte materiaal voor herkenning, dit zet aan tot spel, zo blijven de kinderen geboeid en worden ze gestimuleerd in de brede ontwikkeling.

Voor de speelleeromgeving hanteren wij onderstaande richtlijnen die zijn vastgelegd in de kwaliteitskaarten.

- In een oogopslag is het thema duidelijk
- Minimaal 3 plekken/hoeken in de ruimte (ook om even alleen te kunnen spelen)
- Verschillende prikkels: Rekenen, Taal, (senso)Motorisch, Sociaal emotioneel
- Dagritme kaarten hangen op ooghoogte voor de kinderen op een zichtbare plek
- Woorden of woordkaarten zijn goed zichtbaar
- Stimuleer opruimen, o.a. door fotokaarten, en geef kinderen opdrachttjes
- Je start de dag met een speelklare ruimte
- Ieder half uur zorg je dat de ruimte uitdagend genoeg is (opruimen?)
- Op 1 juli = speelgoedscan, die lever je in bij je locatiemanager

De speelleeromgeving is een vast onderdeel van gesprek tussen pedagogisch medewerker en de coaches (zowel pedagogisch coach als VE-coach). Dit is gericht op inrichting en op materiaal. Per locatie is er een vastgesteld budget waar zij aanspraak op kunnen maken, dit wordt beheerd door de locatiemanager.

Op de peuterspeelgroep zijn er een aantal terugkerende activiteiten zoals vaste eet-, drink- en speelmomenten die de peuters regelmaat en herkenning bieden. Onderdelen die steeds weer terugkeren zijn bijvoorbeeld:

- binnen komen en vrij spelen, eventueel samen met mama, papa of verzorger
- begin van het programma,
- de kring waarin we onder andere verhaaltjes vertellen, liedjes zingen, eten en drinken,
- naar het toilet gaan, luiers controleren en zo nodig verschonen,
- buiten spelen of indien beschikbaar in de gymzaal,
- afsluiten met liedjes,
- einde van het programma,
- de papa's en mama's zijn er weer.

In deze dagelijkse routines benutten we zoveel mogelijk de kansrijke momenten. Deze momenten komen vast terug en zorgen al voor herkenning bij de kinderen die niet het taalrijk zijn. Wanneer we als PM bewust zijn van onze rol en professionele houding kunnen wij de ontwikkeling stimuleren in verschillende doeleindes.

Een voorbeeld hiervan is stimuleren in de zelfredzaamheid bij de verschoonronde op de

groep. “Kun je zelf je zelf je rits dicht maken?” “Wat doen we na het plassen...?” Of het stimuleren van de motorische ontwikkeling in spel tijdens het buitenspelen.

Het volgen van de ontwikkeling

Elke peuter wordt gevolgd in zijn ontwikkeling door observaties en registraties in het Kindvolgsysteem KIJK!. De registraties in KIJK! moeten up to date zijn. Samen met de observaties die op de groep worden uitgevoerd komt hier een duidelijk beeld uit over waar het kind op dat moment staat in de ontwikkeling. KIJK! vult de mentor in, maar wel altijd in overleg met collega's, verschillende mensen kunnen verschillend kijken, zo krijgen we het beste beeld. Vanuit de analyse van KIJK! zien we wat een bepaalde groep kinderen en een bepaald kind nodig heeft. Deze informatie wordt benut bij het vaststellen van de ervaringsdoelen bij elk thema. De medewerkers doorlopen daarbij de onderstaande vier stappen.

Stap 1:

Bron: KIJK!/Konnekt

- Welke ontwikkelingsgebieden hebben aandacht nodig? Als een kind een beneden gemiddelde ontwikkeling laat zien, dan is je nieuwe ervaringsdoel hierop gericht.
- Je kijkt in het overzicht in KIJK!, waarin **de groep** meer aandacht nodig heeft.
- Je kijkt in het overzicht in KIJK!, wat heeft het **individuele kind** nodig?

Stap 2:

Bron: SLO doelen

- Bij de ontwikkelingsgebieden die voor de groep opvallen, zoek je de ervaringsdoelen in de tabel met SLO-doelen/ Ervaringsdoelen. Je richt je op 1 lijn per ontwikkelingsgebied. (Motoriek, Spraak-taal, sociaal emotioneel, ontluikende gecijferdheid) Deze noteer je in het format [“Ervaringsdoelen SLO”](#)

Stap 3:

Bron: Thema en VVE methode

- Je zoekt activiteiten die passen bij de ervaringsdoelen en bij het thema. Deze noteer je in het format “Tweewekelijkse themapanning”

- Je gaat aan de slag met ons thema - 2 weken - die we 2 tot 3 keer herhalen;
  - Kinderen leren het best door herhaling, een activiteit voor de 1^e keer aanbieden is moeilijk, de 2^e keer is er herkenning en daardoor vertrouwen dat het lukt, de 3^e keer is het bekend en weet het kind wat hij/zij kan doen

Stap 4:

Bron: Eigen ervaring en kennis

Evalueer met elkaar, bespreek of kinderen stappen hebben gezet in hun ontwikkeling. Dit op basis van jullie kennis en ervaring EN door de KIJK lijnen erbij te pakken wat er voor een kind is geregistreerd (zie kwaliteitskaarten voor planning KIJK registraties)

- Je neemt de ervaringsdoelen die voor de groep nog nodig zijn mee naar het volgende thema en vult dit aan met nieuwe ervaringsdoelen, als andere zijn behaald.
- Je bouwt een nieuw thema op en beginnen weer bij stap 1 of 2
- Evalueren doe je samen – als mentor maak je het concreet in de registratie van de kinderen.

De stappen zijn samengevat in de [OGW-cirkel](#). (zichtbaar op elke groep)

Ouderbetrokkenheid

Ouders en opvang zijn hebben hun een eigen rol bij het ondersteunen en begeleiden van het kind, maar ook een gedeelde, gezamenlijke verantwoordelijkheid. Wij vinden het belangrijk dat ouders betrokken worden bij de ontwikkelingsstimulering. Daarom motiveren we ouders om met hun kinderen activiteiten te doen die de ontwikkeling bevorderen. De samenwerking tussen ouders en medewerkers heeft een positieve invloed op de ontwikkeling van kinderen.

Om deze samenwerking een goede start te geven werken wij met een apart VE-intake formulier. Dit geeft ruimte om een goed inhoudelijk gesprek te voeren over het kind en zijn of haar situatie thuis.

Al tijdens de intake maar ook daarna wordt rekening gehouden met de thuistaal. Indien nodig wordt er gekeken naar het bieden van ondersteuning door middel van de tolktelefoon en wordt nagegaan of ouders de informatie begrijpen.

Ouderbetrokkenheid is een belangrijk aspect binnen de peuterspeelgroepen. Medewerkers zullen ouders aangesloten houden zodat zij weten wat hun kind in op de peuterspeelgroep doet en hoe zij hun kind thuis het beste kunnen ondersteunen. Enkele voorbeelden zijn:

- Spelinloop, in de groep staan boeken, spelletjes, ontwikkelingsmateriaal klaar en de ouder voert samen met het kind een activiteit uit de bij start of het einde van het dagdeel. De pedagogisch medewerker begeleidt waar zij dit nodig acht tijdens het spelmoment om de ontwikkeling te stimuleren. De pedagogisch medewerker kan hierin als rolmodel fungeren /aansluiten tijdens het voorlezen van bijvoorbeeld een boekje of tijdens het spelen in de bouwhoek.
- Ouderbijeenkomsten gekoppeld aan thema, bij de start van een thema krijgen ouders van de pedagogisch medewerkers uitleg over het thema en krijgen ze bijvoorbeeld de woordjes en liedjes mee en enkele activiteiten. Zo maken we ouders enthousiast thuis door te gaan met het thema.
- Ouderberichtjes via ons communicatieplatform, met bijvoorbeeld foto's om een beeld te geven van activiteiten die we doen, zodat ouders daar thuis op in kunnen spelen.
- Ouders betrekken we bij het lopende thema door hen te vragen materiaal mee te geven voor in de hoeken, denk hierbij aan lege verpakkingen voor in de huishoek. Of foto's /recept van het favoriete gerecht van hun kind, passend bij het thema Eet smakelijk (Puk komt bij ons thuis eten). Ook wanneer er tijdens een thema verschillende beroepen aan bod komen kunnen ouders qua materialen en kennis hierbij aansluiten. Dit uit zich door bijvoorbeeld foto's/ echte materialen vanuit het werkveld mee te nemen naar de groep. Foto's die zichtbaar maken wie er in het huishouden woont worden tijdens het thema 'Ik en mijn familie meegenomen naar de groep.
- Informatie over de ontwikkeling van het kind, waarbij ouders aan de hand van observatiegegevens en op een vastgesteld aantal gesprekken per jaar, worden geïnformeerd over de ontwikkeling van hun kind. Daarnaast zijn er informele gesprekken (overdrachten) tijdens breng en haalmomenten.

Doorgaande lijn

Samenwerken met basisscholen

De VE-groepen werken nauw samen met een of meer basisscholen zodat de doorgaande lijn voor het kind tussen opvang en onderwijs zo vloeiend mogelijk verloopt. De peuterspeelgroepen van Yes! Kinderopvang zijn gevestigd in een basisschool, met daarop een uitzondering locatie Frits Vogelstraat.

Er zijn regelmatig overlegmomenten tussen opvang en onderwijs om de samenwerking en aansluiting vorm te geven. Deze overleggen/gesprekken worden gedaan door

locatiemanager, VE-coach of de pedagogisch medewerkers. We overleggen met de directie, maar ook met docenten, de internbegeleiders en/of bouwcoördinatoren. Tijdens deze overleggen kijken we welke thema's en activiteiten we samen kunnen doen en vindt er inhoudelijk overleg en overdracht plaats.

In praktijk levert dit waardevolle momenten op tussen opvang en onderwijs waarbij we samen optrekken in activiteiten voor de kinderen. Denk hierbij aan de jaarlijkse Boekenweek waarin peuters en kleuters samen naar een voorstelling kijken, Sinterklaasaankomst waarbij we samenwerken, Kerstdiner op school waarbij peuters en hun ouders ook welkom zijn.

Overdracht naar de basisscholen

Met alle ouders hebben pedagogisch medewerkers een laatste gesprek over de ontwikkeling van hun peuter voordat deze naar de basisschool gaat. In dit gesprek vragen we ouders ook toestemming voor de overdracht naar de basisschool. We dragen alle peuters over met behulp van het Kindvolgsysteem KIJK!, en overige relevante informatie over de ontwikkeling van het kind, aan de basisschool, met als doel dat de school kan afstemmen op de behoeften van het kind.

Inzet VE-coaching en bevorderen van kwaliteit

Vanuit de gemeente krijgen wij subsidie om VE-coaches in te zetten. Deze medewerkers volgen het traject en de ontwikkeling van de kinderen met een VE-indicatie. Taken van de VE-coach:

- Verantwoordelijk voor het uitvoeren van VVE beleid opgesteld door de gemeente en het zorg dragen voor borging van de kwaliteit.
- Borgt de kwaliteit van de speelleeromgeving
- Volgen van de ontwikkeling van het kind met indicatie (of voor kinderen die hem nodig hebben) - door observaties en meekijken in het kindvolgsysteem.
- Indien noodzakelijk het opstellen van een begeleidingsplan voor een individuele hulpvraag.
- Bijsturen en aanscherpen van programma gericht op de ontwikkeling van het kind OGW en Uk en Puk ; kindparticipatie stimuleren.
- Coaching on the job; inzicht geven aan pedagogisch medewerker wat zij kunnen verbeteren om de ontwikkeling van het kind (nog beter) te stimuleren.

- Contact onderhouden met de pedagogisch medewerker, ouders (naast individuele afstemming ver het kind; stimuleren ouderbetrokkenheid), consultatiebureau, onderwijs en eventuele derden om de lijnen vanuit ons naar buiten kort te houden en kwaliteit te waarborgen
- Zorgt voor de administratie in het interne kind dossier
- Zorgen dat nieuwe ontwikkelingen binnen VVE-programma's en visie(s) worden doorgevoerd op de groepen.
- Aansluiten bij VE-werkgroep, binnen de gemeente Zwijndrecht en het VZAT binnen de gemeente Ridderkerk
- Onderling afstemmen van basis binnen Yes! kinderopvang

Binnen de uren die per gemeente verschillen, nemen wij de landelijke norm mee a 10 uur per VE-kind per jaar (teldatum 1 januari van elk jaar). Deze uren gebruiken we dus voor het coachen op de groepen.

De VE-coaching is naast de VE-coaches een gedeelde verantwoordelijkheid met de teamleider pedagogiek, pedagogisch coach en de locatiemanager. De coaching wordt door meerdere functionarissen gedragen en vormgegeven, bewust om vanuit meerdere disciplines de kwaliteit van VE te bevorderen en borgen.

- uren voor observaties van individuele kinderen,
- gesprekken met ouders,
- aansluiten bij intakes van VE-kinderen,
- intern collegiaal consult (bijvoorbeeld evalueren van beleid, afstemmen van werkwijzen, zorgadvies bij individuele hulpvragen),
- contact met derden zoals het consultatiebureau, wijkteam en Auris,
- en natuurlijk de individuele of groepsgewijze coaching gesprekken met de pedagogisch medewerkers.

Wij streven er te allen tijde naar het uitvallen van een vaste pedagogisch medewerker op te vangen met een invalkracht die beschikt over een VE-certificaat. Om dit te bewerkstelligen beschikt onze personeelsplanning over een overzicht met alle pedagogisch medewerkers met een VE-certificaat. Als het gaat om een langdurige vervanging zal dit altijd gebeuren door iemand met een VE-certificaat. Er blijven echter onvoorziene omstandigheden waardoor het niet altijd mogelijk is om voor kortdurende, ad hoc vervanging een pedagogisch medewerker in te zetten met een VE-certificaat.

We streven er voor alle kinderen naar, een plek te vinden waar ze zich zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen, op een voor hen passende plek.

